

สภาพ ปัญหาและแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

วิภาณี เทียมจันทร์

การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

สภาพ ปัญหาและแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง "สภาพ ปัญหาและแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร"
ของ วิภาณี เทียมจันทร์
ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนะ ศรีปัดดา)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา ศรีพันธ์)

หัวหน้าภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา

ชื่อเรื่อง	สภาพ ปัญหาและแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากำแพงเพชร
ผู้วิจัย	วิภาณี เทียมจันทร์
ประธานที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศน์ะ ศรีปัดดา
ประเภทสารนิพนธ์	การค้นคว้าอิสระ กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัย นเรศวร, 2564
คำสำคัญ	การบริหารสถานศึกษา, การบริหารงานงบประมาณ, หลักธรรมาภิบาล

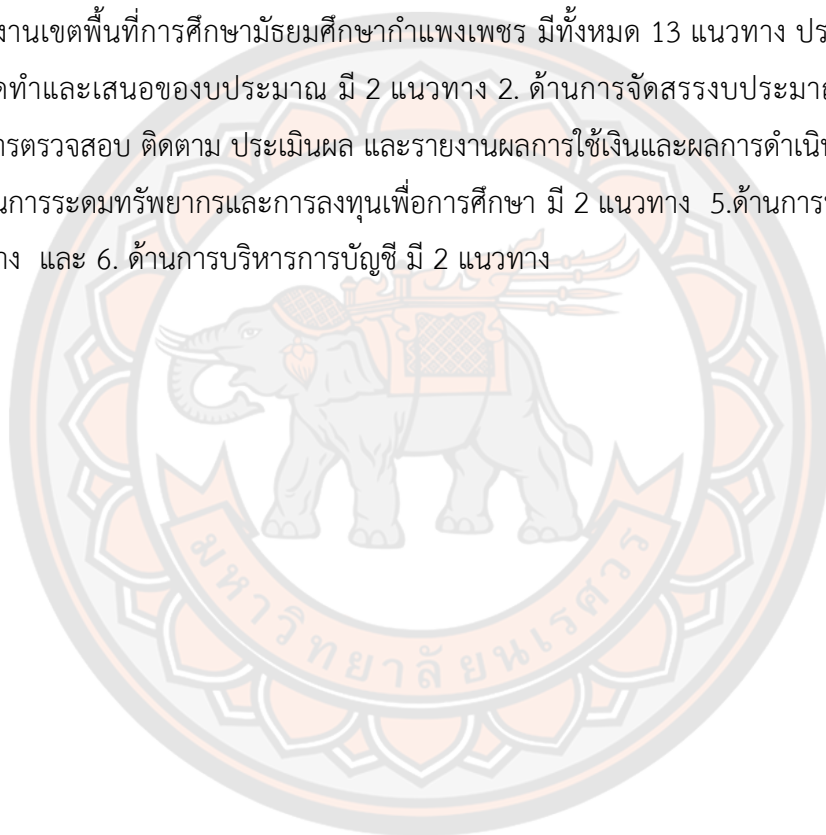
บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร แบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 32 คน หัวหน้างานงบประมาณ จำนวน 32 คน และครูที่ปฏิบัติหน้าที่งานการเงิน จำนวน 32 คน รวมทั้งสิ้น 96 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ รองลงมา คือ ด้านการจัดสรรงบประมาณ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารการเงิน

2. ปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารการเงิน รongลงมา คือ ด้านการจัดสรรงบประมาณ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารการบัญชี

3. แนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร มีทั้งหมด 13 แนวทาง ประกอบด้วย 1. ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ มี 2 แนวทาง 2. ด้านการจัดสรรงบประมาณ มี 2 แนวทาง 3. ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน มี 2 แนวทาง 4. ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มี 2 แนวทาง 5. ด้านการบริหารการเงิน มี 3 แนวทาง และ 6. ด้านการบริหารการบัญชี มี 2 แนวทาง

Title STATE, PROBLEMS AND GUIDELINES FOR THE BUDGET
ADMINISTRATION ACCORDING TO GOOD GOVERNANCE
PRINCIPLES IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER THE
SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

Author WIPANEE TIAMJAN

Advisor Assistant Professor Tussana Siputta, Ph.D.

Academic Paper M.Ed. Independent Study in Educational Administration,
Naresuan University, 2021

Keywords school administration, budget administration, regarding to
good governance

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the state, problems and guidelines of state budget administration in accordance with the principles of good governance in educational institutions under the Kamphaengphet Secondary Education Service Area Office. The researcher divided the research process into 2 steps: Step 1: Studying the state and problems of the state budget management according to good governance in educational institutions under the Kamphaengphet Secondary Education Service Area Office. The sample consisted of 32 administrators, 32 budget supervisors and 32 teachers who performed in finance, a total of 96 people. The tool for collecting the data was a 5-level estimation scale questionnaire. The statistics used for data analysis were mean and standard deviation. And the second step is to study the approach to solving the problems of the administration of the state budget according to the principles of good governance in Secondary Educational Service Area Office Kamphaengphet. The group of informants consisted of 3 qualified persons who were selected by specific means. The instrument used for data collection was a semi-structured interview. Analyze the data by analyzing the content. The results showed that

1.State budget administration in accordance with the principles of good governance in educational institutions Under the Kamphaengphet Secondary Education Service Area Office Overall, it is at a high level. When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest average was the budget preparation and proposal, followed by the budget allocation. and the aspect with the lowest average was the financial management aspect.

2. Problems in the administration of the state budget according to the principles of good governance in educational institutions Under the Kamphaengphet Secondary Education Service Area Office Overall, it was at a moderate level. When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest average was financial management, followed by budget allocation. and the aspect with the lowest average was accounting management.

3. There were 13 guidelines to solving the problems of state budget management according to the principles of good governance in educational institutions under the Kamphaengphet Secondary Education Service Area Office, include 1. There were 2 guidelines in the preparation and proposal of the budget. 2. There were 2 guidelines in the aspect of appropriation budget by the administrators. 3. There were 2 guidelines in terms of auditing, monitoring, evaluating, and reporting on the use of funds and operating results. 4. There were 2 guidelines in terms of resource mobilization and investment in education. 5. There were 3 guidelines in terms of financial management. 6. There were 2 guidelines in accounting management.

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความสามารถอย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศนะ ศรีปัตตา อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง จนการค้นคว้าอิสระฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรณศรี อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ชาตुरुประชีวิน อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร และนายพงศกร มั่นอำ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านไพรสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบ แก้ไข และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณนางจุฬาลักษณ์ ศรีเลี่ยมทอง ผู้บริหารกลุ่มงานการเงินและสินทรัพย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร นางศรีประไพ เจาะขาว รองผู้บริหารกลุ่มงานงบประมาณ โรงเรียนปางศิลาทองศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร และดร.สุชาติ เมืองแก้ว ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนโยบายและแผน มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่กรุณาให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร และขอขอบคุณผู้บริหาร หัวหน้างานงบประมาณ และครูที่ปฏิบัติหน้าที่งานการเงิน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ที่ให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกและความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์จนสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลได้อย่างสมบูรณ์

เหนือสิ่งอื่นใด ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดาที่ให้คำชี้แนะ ให้กำลังใจและให้การสนับสนุนในทุก ๆ ด้านอย่างดีที่สุดเสมอมา คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน

วิภาณี เทียมจันทร์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....ค	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....จ	
ประกาศคุุณูปการ.....ช	
สารบัญ.....ซ	
สารบัญตาราง.....ญ	
สารบัญรูปภาพ.....ฐ	
บทที่ 1 บทนำ.....14	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....14	
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....16	
ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย.....16	
ขอบเขตของการวิจัย.....17	
นิยามศัพท์เฉพาะ.....19	
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....21	
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา.....22	
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณ.....25	
แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล.....36	
บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร.....40	
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....42	
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....45	

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	46
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร..	46
ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร	49
บทที่ 4 ผลการวิจัย	52
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	52
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร	54
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร	63
ตอนที่ 4 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร	74
บทที่ 5 บทสรุป	83
สรุปผลการวิจัย	83
อภิปรายผลการวิจัย	88
ข้อเสนอแนะ	93
บรรณานุกรม	95
ภาคผนวก	102
ประวัติผู้วิจัย	127

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงชื่อกลุ่มผู้ให้ข้อมูล วันที่ เวลา ในการสัมภาษณ์.....	51
ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	52
ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงาน งบประมาณตาม หลักสูตรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร ในภาพรวม	54
ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานงบประมาณ ตามหลักสูตรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ	55
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานงบประมาณ ตามหลักสูตรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการจัดสรรงบประมาณ	56
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานงบประมาณ ตามหลักสูตรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและ รายงาน ผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน	58
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานงบประมาณ ตามหลักสูตรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา	59
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานงบประมาณ ตามหลักสูตรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการบริหารการเงิน	61

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานงบประมาณ ตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการบริหารการบัญชี	62
ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากำแพงเพชร ในภาพรวม	64
ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ	65
ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการจัดสรรงบประมาณ	66
ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและ ผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน	รายงาน 68
ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา	69
ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการบริหารการเงิน	71
ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการบริหารการบัญชี	72

ตาราง 17 แสดงแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลใน	
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร	81

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	45
---------------------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปฏิรูปการศึกษานั้นมีเป้าหมายเพื่อจัดการศึกษาในการพัฒนาปวงชนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความรู้ ความสามารถและความสุข การดำเนินการให้บรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีพลัง และประสิทธิภาพ และจำเป็นที่จะต้องมีการกระจายอำนาจและให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม โดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 35 ได้กำหนดให้โรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีฐานะเป็นนิติบุคคลซึ่งเป็นผลให้ภารกิจอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของโรงเรียนปรับเปลี่ยนไป อีกทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้าน ไม่ว่าจะเป็น งบประมาณ การบริหารงานทั่วไป วิชาการ และการบริหารงานบุคคล ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ซึ่งการบริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญที่ผู้บริหาร ต้องกำหนดวิธีการ แบบแผนและขั้นตอนต่าง ๆ ในการดำเนินงานให้เป็นระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารงานนั้นไม่ดีนั้นย่อมส่งผลกระทบต่อส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงาน นักบริหารที่มีความสามารถนั้นย่อมเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีคุณภาพ เพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ การบริหารงานนั้นจำเป็นต้องใช้ศาสตร์กับศิลป์สำหรับทุกกระบวนการเนื่องจากการปฏิบัติงานหลาย ๆ งาน ไม่ใช่แค่การดำเนินการที่ผู้บริหารจะดำเนินงานเพียงลำพัง ซึ่งจะต้องมีผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีส่วนช่วยให้งานนั้นบรรลุเป้าหมาย ผู้ร่วมงานแต่ละบุคคลย่อมไม่เหมือนกันทั้งทางสติปัญญา ความถนัด ความสามารถและเป้าหมายที่ไม่เหมือนกัน จึงเป็นภารกิจที่ผู้บริหารจะนำเอาวิธีการและกระบวนการการบริหารที่สมควรมาประยุกต์ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553, น. 8) โดยการบริหารงานงบประมาณก็เป็นภารกิจหนึ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องดำเนินการ

การบริหารงานงบประมาณ เป็นกระบวนการดำเนินงานในการหารายได้และการใช้เงินให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยมีการแสดงรายรับ รายจ่าย เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษา ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง มีการควบคุมและดำเนินงานทางการเงินตามกฎหมายที่ตั้งไว้ มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ (แสงเทียน จิตโรต, 2560, น. 11) และยังเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในการบริหารงานทุกองค์กรไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานฝ่ายรัฐหรือเอกชน ทุกหน่วยงานมีความปรารถนาและมีความจำเป็นต้องใช้เพื่อให้สามารถดำเนินงานไปได้อย่างคล่องตัวมากยิ่งขึ้น ซึ่งในหน่วยงานจะต้องมี

การบริหารงบประมาณให้คุ้มค่าและมีประโยชน์ เพื่อสามารถใช้งบประมาณที่มีอยู่ให้เกิดความคุ้มค่าสูงสุดรวมทั้งมองภาพล่วงหน้าเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในเรื่องเงินที่จะมากหรือน้อยในภายภาคหน้า เพื่อที่จะวางแผนแก้ไขสถานการณ์ได้ทันเวลาที่และไม่เป็นเหตุให้การดำเนินงานต้องหยุดชะงัก งบประมาณเป็นสิ่งที่ชี้นำแนวคิดในการบริหารงาน รวมทั้งวิธีการดำเนินงานงบประมาณ จึงมีความเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ นโยบาย วิธีการดำเนินงานและโครงสร้างของหน่วยงาน งบประมาณในรูปแบบที่เหมาะสม มีเหตุผลจะเป็นการช่วยส่งเสริมการดำเนินงานของหน่วยงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพการบริหารงานการเงินและงบประมาณนั้น (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2543, น. 7) ในขณะเดียวกัน การบริหารงานงบประมาณและการเงินในสถานศึกษา มีความสำคัญเพราะเป็นงานที่สนับสนุนกิจการงานต่าง ๆ ให้สถานศึกษา สามารถปฏิบัติงานได้อย่างลุล่วงไปได้ อีกทั้งมีกฎหมายแพ่งเข้ามาเกี่ยวข้อง หากมีการกระทำผิดระเบียบ จึงต้องมีรูปแบบการบริหารจัดการที่เป็นระบบชัดเจน (วีระพงษ์ ก้านกิ่ง, 2560, น. 43) และในการดำเนินงานงบประมานนั้นจะต้องอยู่ใต้หลักธรรมาภิบาล

หลักธรรมาภิบาล เป็นการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ซึ่งคือแกนหลักสำคัญในการจัดระบบให้สังคมไม่ว่าจะเป็นภาคธุรกิจ เอกชน ภาครัฐและประชาชน ซึ่งรวมไปถึงฝ่ายราชการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายวิชาการและฝ่ายธุรกิจ สามารถอยู่ร่วมกันได้และมีความสุข เกิดความสามัคคีและก่อเป็นพลังสร้างและพัฒนาอย่างยาวนาน และมีส่วนเสริมสร้างความแข็งแกร่งหรือก่อภูมิทัศน์ทางานแก่ประเทศ เพื่อแก้ไข ป้องกัน หรือบรรเทาสถานการณ์วิกฤตอันตรายที่กำลังจะมีมาในภายภาคหน้า เพราะสังคมจะสัมผัสถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส รวมถึงการมีส่วนร่วมที่จะเป็นคุณลักษณะศักดิ์ศรีของความเป็นคนและการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขสอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญ และกระแสโลกยุคปัจจุบัน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) ทั้งนี้สำนักนายกรัฐมนตรีหรือระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 เพื่อให้หลาย ๆ หน่วยงานและส่วนราชการยึดปฏิบัติ

การบริหารจัดการของสถานศึกษา มีภารกิจหลักในการให้บริการจัดการศึกษากับคนไทย และเป็นโรงเรียนในกำกับของรัฐ ซึ่งควรนำหลักธรรมาภิบาลมาบูรณาการในการบริหารและจัดการการศึกษาเพื่อส่งเสริมความแข็งแกร่งให้กับสถานศึกษาในฐานะที่เป็นนิติบุคคลโดยเฉพาะการบริหารงบประมาณของโรงเรียนที่จะต้องยึดหลัก นิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักการความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

แต่การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาที่ผ่านมา พบว่า ยังมีปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล เนื่องจากยังขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านงบประมาณ การเงิน บัญชี พัสดุโดยตรง อยู่เป็นจำนวนมาก (ัญญลักษณ์ สิงห์แก้ว,

2559, น. 2) นอกจากนี้ พบว่า ยังมีปัญหาการบริหารงานการเงินและงบประมาณของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 (สุวภัทร ไสววรรณ, 2555, น. 87) และสอดคล้องกับปัญหาการบริหารงานการเงินและบัญชีของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 พบว่า ในภาพรวมยังมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของแบบแผนการจัดทำหลักฐานการเงินและบัญชีนั้นขาดคุณภาพเพียงพอต่อการรับการตรวจสอบ (หลักนิติธรรม) ซึ่งมีปัญหาอยู่ในระดับมาก (กรณีการ พลมก, 2559, น. 89)

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร เพื่อที่จะนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา ต่อยอดและปรับปรุงข้อบกพร่องในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบสภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
2. ครูและผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชรได้
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร สามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนในการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา ให้กับครูและผู้บริหาร ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชรได้

ขอบเขตของการวิจัย

**ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพ ปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร**

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชรตามภารกิจการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 ด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, น. 39-40) ดังนี้

- 1.1 ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ
- 1.2 ด้านการจัดสรรงบประมาณ
- 1.3 ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน
- 1.4 ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
- 1.5 ด้านการบริหารการเงิน
- 1.6 ด้านการบริหารการบัญชี

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 57 คน หัวหน้างานงบประมาณ จำนวน 32 คน และครูที่ปฏิบัติหน้าที่งานการเงิน จำนวน 32 คน รวมทั้งสิ้น 121 คน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ปีการศึกษา 2564

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 32 คน หัวหน้างานงบประมาณ จำนวน 32 คน และครูที่ปฏิบัติหน้าที่งานการเงิน จำนวน 32 คน รวมทั้งสิ้น 96 คน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ปีการศึกษา 2564 ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ สภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ดังนี้

- 3.1.1 ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ
- 3.1.2 ด้านการจัดสรรงบประมาณ
- 3.1.3 ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน
- 3.1.4 ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

3.1.5 ด้านการบริหารการเงิน

3.1.6 ด้านการบริหารการบัญชี

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลัก **ธรร**
มาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยนำผลการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ในขั้นตอนที่ 1 โดยการเลือกปัญหาข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับแรกของแต่ละด้าน มาเป็นกรอบในการศึกษาแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ได้แก่ 1) ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ 2) ด้านการจัดสรรงบประมาณ 3) ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน 4) ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา 5) ด้านการบริหารการเงิน และ 6) ด้านการบริหารการบัญชี มาเป็นกรอบในการศึกษาแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

2. ขอบเขตด้านกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนเกี่ยวข้องและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา จำนวน 3 คน มีเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

1. เป็นผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ได้แก่ นางจุฬาลักษณ์ ศรีเลี่ยมทอง ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์

2. เป็นผู้บริหารที่รับผิดชอบฝ่ายบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับงานงบประมาณ ได้แก่ นางศรีประไพ เจาะขาว รองผู้บริหารกลุ่มงานงบประมาณ โรงเรียนปางศิลาทองศึกษา

3. เป็นผู้ที่มีความรู้ และความเชี่ยวชาญ เกี่ยวกับนโยบายและแผน รวมถึงงานงบประมาณ ที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี ได้แก่ ดร.สุชาติ เมืองแก้ว ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนโยบายและแผน มหาวิทยาลัยนเรศวร

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการวางแผน ดำเนินงาน ตรวจสอบดูแล ในการบริหารด้านการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินและจัดสรรทรัพยากรตามโครงการขององค์กร ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ หมายถึง ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องได้มีการศึกษา วิเคราะห์เป้าหมายและนโยบายทางการศึกษาตามกรอบทิศทางของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จัดทำกลยุทธ์และแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา และวิเคราะห์ความเหมาะสมในการเสนอของบประมาณของสถานศึกษาโดยยึดหลักความมีส่วนร่วมและหลักความคุ้มค่า

1.2 ด้านการจัดสรรงบประมาณ หมายถึง ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องได้มีการศึกษา วิเคราะห์ งบประมาณที่สถานศึกษาได้รับ โดยจัดทำรายละเอียดการจัดสรรงบประมาณและแผนปฏิบัติการประจำปีที่สุดคล้องกับวงเงินงบประมาณ เบิกจ่าย โอนเงินและอนุมัติงบประมาณให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาโดยยึด หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส และหลักความคุ้มค่า

1.3 ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน หมายถึง ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องได้มีการจัดทำแผน การกำกับ ตรวจสอบ ติดตามการใช้เงินและผลการดำเนินงาน ประเมินแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา จัดทำรายงานการใช้งบประมาณประจำปีและรายงานผลการประเมินต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยยึดหลักความโปร่งใสและหลักความรับผิดชอบ

1.4 ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา หมายถึง ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องได้มีการวางระบบการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ จัดทำแผนการระดมทรัพยากรทางการศึกษาและทุนการศึกษาเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา จัดหารายได้และผลประโยชน์ จัดทำทะเบียนคุม เก็บรักษาเงินและเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยยึดหลัก นิติธรรมและหลักความคุ้มค่า

1.5 ด้านการบริหารการเงิน หมายถึง ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องได้มีการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน การจ่ายเงินงบประมาณ การนำเงินส่ง การโอนเงิน การกักเงินไว้เบิก เหลื่อมปีของสถานศึกษาโดยยึดหลักนิติธรรม หลักคุณธรรมและหลักความโปร่งใส

1.6 ด้านการบริหารการบัญชี หมายถึง ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องได้มีการจัดทำบัญชี การเงิน บันทึกรายการประจำวัน สรุปรายการบันทึกรายการรับหรือจ่ายเงินผ่านบัญชีแยกประเภทเงินสด เงินฝากธนาคาร และเงินฝากคลัง ตรวจสอบความถูกต้องของตัวเงินสดและเงินฝาก

ธนาคารตามรายงานคงเหลือประจำวัน จัดทำรายงานทางการเงิน จัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชีต่าง ๆ โดยยึดหลักความโปร่งใสและหลักความรับผิดชอบ

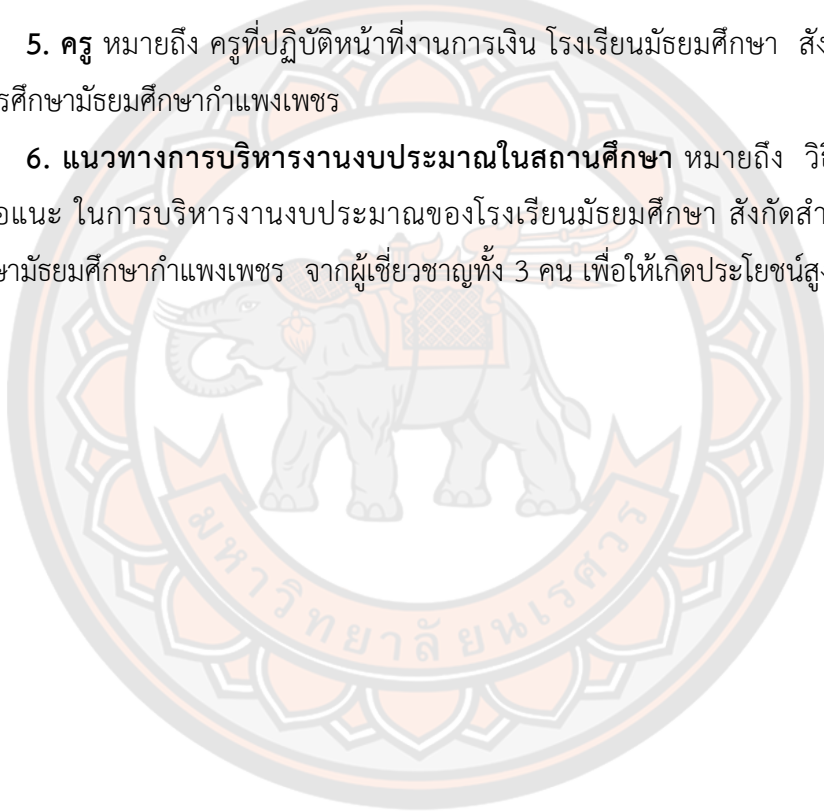
2. สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

3. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

4. หัวหน้างานงบประมาณ หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายงานงบประมาณ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

5. ครู หมายถึง ครูที่ปฏิบัติหน้าที่งานการเงิน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

6. แนวทางการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา หมายถึง วิธีการปฏิบัติ หรือข้อเสนอแนะ ในการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง สภาพ ปัญหาและแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลัก
ธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ผู้วิจัยได้
ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยมีหัวข้อ
ตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.2 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.3 ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณ
 - 2.1 ความหมายของการบริหารงานงบประมาณ
 - 2.2 ความสำคัญของการบริหารงานงบประมาณ
 - 2.3 ขอบข่ายของการบริหารงานงบประมาณ
 - 2.4 การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา
3. แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล
 - 3.1 ความหมายของหลักธรรมาภิบาล
 - 3.2 องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล
 - 3.3 แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล
4. บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

ทักษิณา เหลืองทวีผล (2551, น. 14) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมาย โดยมีการจัดกิจกรรมต่างๆให้บุคคลร่วมมือกันพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุกๆด้าน โดยวิธีการต่าง ๆ โดยอาศัยการควบคุมสภาพแวดล้อมที่นำมาให้ตัวบุคคลที่พัฒนาเป็นไปตามความคาดหวังของสังคม

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 8) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา เป็นภารกิจหลักในการบริหารที่ผู้บริหารเป็นผู้วางแผน และวิธีการต่าง ๆ ในการดำเนินงานอย่างมีระบบเพราะถ้าระบบการบริหารงานไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ ในการปฏิบัติงาน

สัมมนา รณิธย์ (2553, น. 95) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ผู้บริหารดำเนินงานหรือกระบวนการต่าง ๆ ที่มีส่วนร่วมของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา โดยมีการวางแผนและสั่งการ มีการควบคุม และมีการจัดการเพื่อให้ผู้เรียนนั้นมีความรู้ มีความสามารถ รวมถึงมีคุณภาพ อีกทั้งยังมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของการศึกษา

ประภาพรณ รักเลี้ยง (2557, น. 69) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา เป็นกิจกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาระดับต่าง ๆ ปฏิบัติตามนโยบายของแต่ละสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและจุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่ได้กำหนดไว้

ทรงพล เจริญคำ (2563, น. 24) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการดำเนินงานในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งจะเข้าไปมีส่วนร่วมกับคนในท้องถิ่น โดยมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาให้เป็นระบบ เกิดคุณภาพให้กับเยาวชน ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้

จากการที่มีผู้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา สามารถสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาร่วมมือกัน โดยมีวิธีการขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานอย่างมีระบบ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและจุดมุ่งหมายตามที่สถานศึกษากำหนดไว้

ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

อาชีวะ วานี (2556, น. 11) กล่าวถึง การบริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการต่าง ๆ ที่ผู้บริหารใช้ในการวางแผน ดำเนินการ ควบคุม และการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนโดยใช้เทคนิค กลยุทธ์ ยุทธศาสตร์และภาวะผู้นำ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

ทัศนีย์ ตาทิพย์ (2559, น. 12) กล่าวถึง การบริหารสถานศึกษา เป็นภารกิจหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนที่ผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มบุคคลในโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องภายนอกได้ร่วมกันในการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งต้องดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดไว้อย่างเป็นระเบียบ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 8) กล่าวถึง การบริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผน ขั้นตอน และวิธีการต่าง ๆ ในการดำเนินงานไว้อย่างเป็นระบบ การบริหารงานนั้นจะต้องใช้ศาสตร์กับศิลป์ในทุกกระบวนการ เพราะว่าการปฏิบัติงานต่าง ๆ มิใช่เพียงการดำเนินงานจากผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพัง แต่ยังมีผู้ร่วมงานหลาย ๆ คนที่มีส่วนทำให้งานนั้นเกิดความสำเร็จ ผู้ร่วมงานแต่ละคนมีความไม่เหมือนกันทั้งในด้านสติปัญญา ความถนัด ความสามารถและความต้องการที่ไม่เหมือนกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะนำเอาเทคนิควิธีและกระบวนการการบริหารที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

ทักษิณ จันทรัตนบุปผา (2554, น. 10) กล่าวถึง การบริหารสถานศึกษา มีความสำคัญ เพราะสถานศึกษามีหน้าที่ในการบริหารจัดการศึกษา ให้กับเยาวชนและประชาชนของรัฐและเอกชนอย่างเป็นระบบตามที่ตั้งไว้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการที่มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา สามารถสรุปได้ว่าการบริหารสถานศึกษามีความสำคัญเพราะสถานศึกษามีหน้าที่ในการบริหารจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพของบุคคล ส่งเสริมให้บุคคลมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผน วิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ. ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 ได้กำหนดให้กระทรวงนั้นกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง

ด้านวิชาการ

ขอบข่ายของงานวิชาการ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 ได้บัญญัติให้กระทรวงศึกษาธิการมีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารวมทั้งสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง จึงมีการออกกฎกระทรวง เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 กล่าวถึง ขอบข่ายด้านวิชาการไว้ 17 ด้าน

ด้านงบประมาณ

ขอบข่ายของงานงบประมาณ

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดขอบข่ายของงานงบประมาณไว้ 7 ด้าน ดังนี้

1. การจัดทำและเสนอของบประมาณ
2. การจัดสรรงบประมาณ
3. การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และ รายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน
4. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
5. การบริหารการเงิน
6. การบริหารการบัญชี
7. การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

ด้านการบริหารงานบุคคล

ขอบข่ายของการบริหารงานบุคคล

กระทรวงศึกษาธิการ (2550, น. 58) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานบุคคลไว้ 9 ด้าน

ขอบข่ายของการบริหารทั่วไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี (2553, น. 14-20) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารทั่วไป ไว้ 22 ด้าน

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณ

ความหมายของการบริหารงานงบประมาณ

อุบล มีแสง (2556, น. 130) ได้ให้ความหมาย การบริหารงบประมาณ หมายถึง การควบคุมเงิน การเบิกจ่าย การตรวจสอบการใช้จ่ายเงิน และการรายงานผลการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความโปร่งใสและมีความคล่องตัว สามารถตรวจทานได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และมุ่งเน้นผลงานซึ่งจะมีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของโรงเรียน อาจารย์รวมทั้งการจัดหารายได้ที่ได้มาจากการบริการมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อนักเรียน

ชูบริ ม่วงกุ่ม (2558, น. 14) ได้ให้ความหมาย การบริหารงบประมาณ หมายถึง การดำเนินงาน ของงบประมาณตามแผนที่วางไว้ในด้านใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้ทั้งผลผลิตและผลลัพธ์รวมถึงการกะประมาณการบริหารกิจการขององค์กรและค่าใช้จ่ายให้มีประสิทธิภาพตรงตามวัตถุประสงค์ถูกต้องตามระเบียบทันเวลาและเพื่อประโยชน์สูงสุด

วิยะดา โพธิ์ทะโสม (2559, น. 37) ได้ให้ความหมาย การบริหารงบประมาณ หมายถึง การวางแผนในการบริหาร รายรับ-รายจ่าย การตรวจสอบดูแลการใช้จ่ายเงินให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามแนวทางการใช้เงินตามวัตถุประสงค์ให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ตรงตามวัตถุประสงค์

วีระพงษ์ ก้านกิ่ง (2560, น. 34) ได้ให้ความหมาย การบริหารงบประมาณ หมายถึง กิจกรรมที่ผู้บริหารและหน่วยงาน ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ดำเนินการอย่างมีระบบในการใช้จ่ายเงินหรือก่อหนี้ผูกพันให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

แสงเทียน จิตรโชติ (2560, น. 21) ได้ให้ความหมาย การบริหารงานงบประมาณ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานในการหารายได้และการใช้เงินให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และมีการแสดงรายรับ รายจ่าย เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษา ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง โดยมีการควบคุมและดำเนินงานทางการเงินตามกฎหมายเกณฑ์ที่ตั้งไว้ มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้

กษมา แสนอ่อน (2562, น. 15-16) ได้ให้ความหมาย การบริหารงบประมาณ หมายถึง แผนการใช้เงินงบประมาณเพื่อให้การดำเนินการต่าง ๆ บรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยถูกต้องตามระเบียบ มีการจัดทำงบประมาณ จัดทำบัญชี มีการจ่ายเงินและการควบคุมตรวจสอบทางการเงินและทรัพย์สิน

รักษณาลี สุริหาร (2563, น. 26) ได้ให้ความหมาย การบริหารงบประมาณ หมายถึง การจัดทำแผนงบประมาณ ในการคำนวณค่าใช้จ่ายและจัดสรรทรัพยากรตามโครงการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่หน่วยงานได้กำหนดไว้ รวมถึงการบริหารกิจกรรมขององค์กรให้ถูกต้องตามระเบียบ และได้ประโยชน์สูงสุด

จากการมีผู้ให้ความหมายของการบริหารงบประมาณ สามารถสรุปได้ว่า การบริหารงบประมาณ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการวางแผน ดำเนินงาน ตรวจสอบดูแล การใช้จ่ายงบประมาณและจัดสรรทรัพยากรตามโครงการขององค์กร ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ความสำคัญของการบริหารงานงบประมาณ

สายบัว กล้วยดี (2556, น. 16) กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารงานงบประมาณ เพราะเป็นการสร้างประสิทธิภาพของงาน การทำให้เกิดการปฏิบัติงาน เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ความสำเร็จของการใช้จ่ายงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การขับเคลื่อนองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

วิไลภรณ์ เทพมนตรี (2559, น. 12) กล่าวถึง งบประมาณมีความสำคัญต่อการดำเนินงานของโรงเรียน เป็นอย่างมาก เพราะงบประมาณแสดงให้เห็นถึงแผนทางการเงินซึ่งโรงเรียนสามารถนำไปใช้วิเคราะห์ในการปฏิบัติงานทางการเงินเพื่อการบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาของโรงเรียน และทำให้เจ้าหน้าที่และผู้ปกครองเกิดความตระหนักถึงแหล่งเงินที่โรงเรียนจะจัดหารายได้มาใช้ ซึ่งงบประมาณช่วยกำหนดการแบ่งส่วนและวงจำกัดของการใช้จ่าย และช่วยกำหนดระดับความสำคัญของงานกิจกรรมของโรงเรียน อีกทั้งยังช่วยพัฒนาความร่วมมือและการติดต่อสื่อสารระหว่างครู ผู้อำนวยการ เจ้าหน้าที่และกลุ่มองค์กรของผู้ปกครอง สุดท้าย งบประมาณนั้นสามารถช่วยพัฒนาความสนใจในผลประโยชน์และความมีอิสระของเจ้าหน้าที่

มาลัย อินเทพ (2560, น. 27) กล่าวถึง ความสำคัญของงบประมาณเพราะเป็นเครื่องมือในการวางแผนทางการเงินของโรงเรียนหรือหน่วยงานรวมทั้งรัฐบาล เพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการคลังเพราะงบประมาณเป็นปัจจัยหลักที่ช่วยสนับสนุนปัจจัยด้านอื่น ๆ ในการบริหารงานในองค์กรและเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบกำกับติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้อีกด้วย

รักษณาลี สุริหาร (2563, น. 27) กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารงานงบประมาณ เพราะเป็นความสำเร็จของการจัดทำแผนงบประมาณ ในการคำนวณค่าใช้จ่ายและจัดสรรทรัพยากรตามโครงการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่หน่วยงานได้กำหนดไว้ ส่งผลให้การขับเคลื่อนองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จากการที่มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานงบประมาณ สามารถสรุปได้ว่า การบริหารงานงบประมาณนั้น มีความสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษาหรือหน่วยงาน ในการวางแผน ทางการเงิน ซึ่งสามารถนำไปวิเคราะห์การปฏิบัติงานทางการเงินขององค์กรและจัดสรรทรัพยากรตามโครงการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและส่งผลให้การขับเคลื่อนองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

การบริหารงานงบประมาณ

ในการบริหารงานงบประมาณนั้น หน่วยงาน หรือสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จะมีแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้

1. ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ

1.1 การวิเคราะห์และพัฒนานโยบายทางการศึกษา

1) วิเคราะห์ทิศทางและยุทธศาสตร์ของหน่วยงานเหนือสถานศึกษา ได้แก่ เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ระดับชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ แผนปฏิบัติราชการของกระทรวงศึกษาธิการ และแนวทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) ศึกษาข้อตกลงการปฏิบัติงานและเป้าหมายการให้บริการสาธารณะทุกระดับ ได้แก่ เป้าหมายการให้บริการสาธารณะ ข้อตกลงการจัดทำผลผลิต ข้อตกลงการปฏิบัติงานของเขตพื้นที่ และผลการดำเนินงานของสถานศึกษาทำกับเขตพื้นที่

3) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การจัดและพัฒนามาตรการการศึกษาของสถานศึกษาตามกรอบทิศทางของเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของสถานศึกษา

4) วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ทำกับเขตพื้นที่การศึกษา ด้านปริมาณ คุณภาพ เวลา ตลอดจนต้นทุน ซึ่งต้องคำนวณต้นทุนผลผลิตขององค์กร และผลผลิตงาน/โครงการ

5) จัดทำข้อมูลสารสนเทศ ผลการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อใช้ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่กระทบต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

6) เผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศให้เขตพื้นที่การศึกษา และสาธารณะชนทราบ

1.2 การจัดทำกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษา

1) ทบทวนภารกิจจัดการศึกษาของสถานศึกษา และศึกษารายงานข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง

2) วิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาที่มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษา (SWOT) และประเมินสถานภาพของสถานศึกษา

3) กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) และเป้าประสงค์ (Corporate Objective)

4) กำหนดกลยุทธ์ของสถานศึกษา

5) กำหนดผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) และตัวชี้วัดความสำเร็จ โดยจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศ

6) กำหนดเป้าหมายระยะปานกลางของผลผลิตในเชิงปริมาณ คุณภาพ และผลลัพธ์ที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของสถานศึกษาที่จะทำร่างข้อตกลงกับเขตพื้นที่การศึกษา

- 7) จัดทำรายละเอียดโครงสร้าง แผนงาน งาน/โครงการ และกิจกรรมหลัก
- 8) จัดให้รับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุงและนำเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษา
- 9) เผยแพร่ประกาศต่อสาธารณะชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง

1.3 การวิเคราะห์ความเหมาะสมการเสนอของงบประมาณ

- 1) จัดทำรายละเอียดแผนงบประมาณ แผนงาน งานโครงการ ให้มีความเชื่อมโยงกับผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จของสถานศึกษาพร้อมกับวิเคราะห์ความสำคัญของแผนงาน งานโครงการ เมื่อเขตพื้นที่การศึกษาแจ้งนโยบาย แผนพัฒนามาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กฎเกณฑ์ เทคนิคและวิธีการจัดตั้งงบประมาณให้แก่โรงเรียน
- 2) จัดทำกรอบประมาณการรายจ่ายระยะปานกลาง โดยศึกษานโยบายหน่วยงานต้นสังกัดที่มีการปรับเปลี่ยนต่างออกไป ศึกษาผลการดำเนินงานปีงบประมาณที่ผ่านมาของสถานศึกษา เพื่อปรับเป้าหมายผลผลิตที่กำลังจะดำเนินการใน 3 ปีต่อไป อีกทั้งปรับเปลี่ยนแผนกิจกรรม และโครงการ ให้เหมาะสมกับงบรายได้ของโรงเรียนทั้งจากเงินงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณ
- 3) จัดทำคำขอรับงบประมาณของโรงเรียน และกรอบการประมาณงบรายจ่ายระยะปานกลาง (MTEF) แจ้งกับหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อวิเคราะห์ความสมเหตุสมผลเชิงนโยบาย
- 4) จัดทำร่างข้อตกลงบริการผลผลิต (ร่างข้อตกลงผลการดำเนินงาน) ของโรงเรียนที่จะต้องทำกับหน่วยงานต้นสังกัด เมื่อได้รับงบประมาณ โดยมีเป้าประสงค์เหมาะสมกับแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน โดยได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา

กล่าวโดยสรุป ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณนั้น สถานศึกษาจะต้องทำการศึกษาวิเคราะห์เป้าหมายและนโยบายทางการศึกษาตามกรอบทิศทางของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จัดทำกลยุทธ์และแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา และวิเคราะห์ความเหมาะสมในการเสนอของบประมาณของสถานศึกษา

2. ด้านการจัดสรรงบประมาณ

2.1 การจัดสรรงบประมาณภายในสถานศึกษา

- 1) จัดทำข้อตกลงบริการผลผลิตของโรงเรียนกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เมื่อได้รับงบประมาณ
- 2) วิเคราะห์งบประมาณที่ได้รับจัดสรรที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานบอกกล่าวมายังหน่วยงานต้นสังกัด แจ้งไปยังโรงเรียนรับรู้ในเรื่องนโยบาย แผนพัฒนามาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขั้นตอน หลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรงบประมาณ

3) ตรวจสอบกรอบวงเงินงบประมาณที่ได้รับจากกฎเกณฑ์และวิธีการจัดสรรที่เขตพื้นที่การศึกษาแจ้ง อีกทั้งตรวจสอบวงเงินนอกงบประมาณที่ได้รับจากแผนการระดมทรัพยากร

4) ศึกษางานตามภารกิจงานที่ดำเนินการตามมาตรฐานโครงสร้าง และตามแผนงาน โครงการของโรงเรียน เพื่อเรียงอันดับความสำคัญ และวางกรอบงบประมาณ ทรัพยากรของแต่ละสายงาน งานโครงการ ให้เป็นไปตามแผนงบประมาณที่ได้รับ และวงเงินนอกงบประมาณตามแผนระดมทรัพยากร

5) ปรับปรุงกรอบงบประมาณรายจ่ายระยะปานกลาง (MTEF) ให้เหมาะสมกับกรอบงบประมาณที่ได้รับ

6) จัดทำรายละเอียดแผนการปฏิบัติการประจำปีของงบประมาณ ซึ่งบอกแผนโครงการ ที่เหมาะสมกับวงเงินงบประมาณที่ได้รับและวงเงินนอกงบประมาณที่ได้ตามแผนระดมทรัพยากร

7) จัดทำข้อร่างตกลงผลผลิตของหน่วยงานภายในสถานศึกษาและกำหนดผู้ดำเนินการ

8) นำเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ และร่างข้อตกลงผลผลิตพร้อมทั้งเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา

9) แจ้งจัดสรรวงเงินและจัดทำข้อตกลงของผลผลิตให้หน่วยงานภายในสถานศึกษา รับผิดชอบดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ

2.2 การเบิกจ่าย และการอนุมัติงบประมาณ

1) จัดทำแผนการใช้งบประมาณรายไตรมาส โดยกำหนดปฏิทินปฏิบัติงานรายเดือนให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ แล้วสรุปแยกเป็นรายไตรมาส เป็นงบบุคลากร งบอุดหนุน งบลงทุน (แยกเป็นค่าครุภัณฑ์ และค่าก่อสร้าง) และงบดำเนินการ (ตามนโยบายพิเศษ)

2) เสนอแผนการใช้งบประมาณวงเงินรวมเพื่อขออนุมัติประจำงวดเป็นรายไตรมาสผ่านเขตพื้นที่การศึกษาไปยังคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อรวบรวมเสนอไปยังสำนักงบประมาณ

3) เบิกจ่ายงบประมาณประเภทต่าง ๆ ให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีและอนุมัติการใช้งบประมาณของสถานศึกษาตามประเภทและรายการตามที่ได้รับงบประมาณ

2.3 การโอนเงินงบประมาณ

การโอนเงิน ให้เป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

กล่าวโดยสรุป ด้านการจัดสรรงบประมาณนั้นเป็น การศึกษา วิเคราะห์ งบประมาณที่สถานศึกษาได้รับ โดยจัดทำรายละเอียดการจัดสรรงบประมาณและแผนปฏิบัติการประจำปี

สอดคล้องกับวงเงินงบประมาณ เบิกจ่าย โอนเงินและอนุมัติงบประมาณให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

3. ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน

3.1 การตรวจสอบติดตามการใช้เงินและผลการดำเนินงาน

1) จัดทำแผนการตรวจสอบ กำกับกับการใช้เงินไม่ว่าจะเป็นเงินงบประมาณหรือเงินนอกงบประมาณของสถานศึกษาโดยให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ และแผนการใช้งบประมาณรายไตรมาส

2) จัดทำแผนการตรวจสอบ กำกับผลการดำเนินงานตามข้อตกลงการให้บริการ ผลผลิตให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ และแผนการใช้งบประมาณรายไตรมาส

3) จัดทำแผนการกำกับ ตรวจสอบ ติดตามและป้องกันความเสี่ยงสำหรับโครงการที่มีความเสี่ยงสูง

4) ประสานแผนและดำเนินการตรวจสอบ กำกับ และนิเทศให้เป็นไปตามแผนการตรวจสอบ ติดตามของโรงเรียน โดยเน้นโครงการที่มีความเสี่ยงสูง

5) จัดทำข้อสรุปผลการตรวจสอบ ติดตาม และนิเทศพร้อมทั้งเสนอข้อปัญหาที่อาจทำให้การดำเนินงานไม่ประสบผลสำเร็จ เพื่อให้สถานศึกษาเร่งแก้ปัญหาได้ทันสถานการณ์

6) รายงานผลการดำเนินการตรวจสอบเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

7) สรุปข้อมูลสารสนเทศที่ได้และจัดรายงานข้อมูลการใช้งบประมาณผลการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นรายไตรมาสต่อเขตพื้นที่การศึกษา

3.2 การประเมินผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน

1) กำหนดปัจจัยหลักความสำเร็จ และตัวชี้วัด (Key Performance Indicators : KPIs) ของสถานศึกษา

2) จัดทำตัวชี้วัดความสำเร็จจากผลผลิตที่ได้กำหนดข้อตกลงการให้บริการผลผลิตของสถานศึกษา

3) สร้างเครื่องมือเพื่อการประเมินผล ผลผลิตตามตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้ตามข้อตกลงการให้บริการผลผลิตของสถานศึกษา

4) ประเมินแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน และจัดทำรายงานประจำปี

5) รายงานผลการประเมินต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานต้นสังกัด

กล่าวโดยสรุป ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน เป็นการจัดทำแผน การกำกับ ตรวจสอบ ติดตามการใช้เงินและผลการดำเนินงาน ประเมินแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา จัดทำรายงานการใช้งบประมาณประจำปีและรายงานผลการประเมินต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

4. ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

4.1 การจัดการทรัพยากร

- 1) ประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานภายในสถานศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาทราบรายการสินทรัพย์ของสถานศึกษาเพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกัน
- 2) วางระบบการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพร่วมกับบุคคลและหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน
- 3) สนับสนุนให้บุคลากรและสถานศึกษาร่วมมือกันใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์ต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา

4.2 การระดมทรัพยากร

- 1) วิเคราะห์ ภารกิจและงาน โครงการ ตามกรอบการประมาณการระยะปานกลาง (MTEF) และแผนปฏิบัติการประจำปีที่มีความสำคัญต้องใช้เงินเพิ่มเติมจากประมาณการรายได้งบประมาณไว้เพื่อจัดลำดับความสำคัญของงานให้เป็นไปตามความเร่งด่วนและช่วงเวลา
- 2) สืบหาข้อมูลนักเรียนที่มีความจำเป็นที่จะได้รับการสนับสนุนทุนการศึกษาตามเกณฑ์การรับทุนทุกประเภท พิจารณาเลือกสรรนักเรียน ได้รับทุนการศึกษาโดยตรวจสอบข้อมูลเชิงลึกพร้อมๆ กับการจัดทำข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน
- 3) วิเคราะห์แหล่งทรัพยากร บุคลากร หน่วยงาน องค์กร และท้องถิ่นที่มีความสามารถ ให้การส่งเสริมการจัดการศึกษา รวมทั้งติดต่อประสานความร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรม
- 4) จัดทำแผนการระดมทรัพยากรทางการศึกษาและทุนการศึกษา โดยกำหนดวิธีการ แหล่งการสนับสนุน เป้าหมาย เวลาดำเนินงาน และผู้รับผิดชอบ
- 5) เสนอแผนการระดมทรัพยากรทางการศึกษาและทุนการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อขอความเห็นชอบและดำเนินการในรูปคณะกรรมการ
- 6) เก็บรักษาเงินและเบิกจ่ายให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีที่ต้องใช้เงินเพิ่มเติมให้เป็นไปตามระเบียบของทุนการศึกษา และระเบียบว่าด้วยเงินนอกงบประมาณตามวัตถุประสงค์และไม่กำหนดวัตถุประสงค์

4.3 การจัดการรายได้และผลประโยชน์

- 1) ศึกษาศักยภาพของโรงเรียนที่ดำเนินการจัดการรายได้ และทรัพย์สินที่จะนำมาซึ่งรายได้และผลประโยชน์ของโรงเรียน เพื่อจัดทำทะเบียนข้อมูล
- 2) จัดทำแนวปฏิบัติ หรือระเบียบของสถานศึกษาเพื่อจัดการรายได้ และบริหารรายได้และผลประโยชน์ตามแต่ละสภาพของสถานศึกษา โดยไม่ขัดต่อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง
- 3) จัดการรายได้และผลประโยชน์ และจัดทำทะเบียนคุม เก็บรักษาเงินและเบิกจ่ายให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

กล่าวโดยสรุป ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา เป็นการวางระบบการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ จัดทำแผนการระดมทรัพยากรทางการศึกษาและทุนการศึกษาเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา จัดการรายได้และผลประโยชน์ จัดทำทะเบียนคุม เก็บรักษาเงินและเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

5. ด้านการบริหารการเงิน

5.1 การเบิกเงินจากคลัง

สถานศึกษาเบิกเงินจากคลังโดยยื่นหลักฐานขอเบิกเงินทุกรายการเบิกผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

5.2 การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน การจ่ายเงินงบประมาณ

- 1) วิธีการรับเงิน การเก็บรักษาเงินและการจ่ายเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณและเงินรายได้แผ่นดิน ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบการเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลังในหน้าที่ของอำเภอและกิ่งอำเภอ
- 2) การรับจ่ายเงินและการเก็บรักษาเงินรายได้สถานศึกษาให้ถือปฏิบัติตามระเบียบและหนังสือกระทรวงการคลัง
- 3) การรับจ่ายและการเก็บรักษาเงินอุดหนุนทั่วไปให้ปฏิบัติถือตามระเบียบและหนังสือกระทรวงการคลังและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.3 การนำเงินส่ง

- 1) นำส่งรายได้แผ่นดินผ่านธนาคารหรือส่งส่วนราชการผู้เบิกต้นสังกัดแยกตามประเภทของเงิน ได้แก่ เงินเหลือจ่ายปีเก่าส่งคืน เงินรายได้เบ็ดเตล็ด ค่าขายของเบ็ดเตล็ด และค่าธรรมเนียมเบ็ดเตล็ด
- 2) บันทึกการนำเงินส่งในทะเบียนคุมเงินรายได้แผ่นดิน
- 3) สรุปยอดเงินคงเหลือจัดทำรายงานเงินคงคลังเหลือประจำวัน

5.4 การโอนเงิน

1) การโอนและเปลี่ยนแปลงงบประมาณเงินเหลือจ่ายจากการดำเนินงานที่บรรลุเป้าหมายตามที่ได้รับงบประมาณ ต้องจัดทำรายงานการดำเนินงานและเป้าหมายความสำเร็จตามวัตถุประสงค์การใช้เงินของงบรายการที่มีเงินเหลือจ่ายพร้อมเอกสารการอนุมัติวงเงินเอกสารสำคัญแสดงรายการใช้เงินที่น้อยกว่าวงเงิน และจัดทำคำขอใช้งบประมาณภายในวงเงินเหลือจ่าย โดยแสดงรายการเหลือใช้พร้อมเอกสารสำคัญประกอบการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามระเบียบและคำสั่งที่กำหนด เสนอไปที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อดำเนินการให้เป็นตามอำนาจของผู้อนุมัติ

2) การโอนเงินและเปลี่ยนแปลงงบประมาณเงินเหลือจ่ายไปสมทบรายการจัดสรรที่สามารถจัดซื้อจัดจ้างตามวงเงิน ต้องจัดทำเอกสารเปรียบเทียบวงเงินที่ได้รับรายการจัดสรรกับเอกสารสำคัญการจัดซื้อจัดจ้างที่แสดงวงเงินไม่เพียงพอ และเสนองบประมาณสมทบตามที่ไม่ว่าเพียงพอไปที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อเสนอขอต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศึกษาปรับลดรายการการจัดสรรหรือโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณที่หมดความจำเป็นมาสมทบโดนให้เป็นไปตามความเห็นชอบของผู้มีอำนาจ

5.5 การกักเงินไว้เบิกเหลื่อมปี

โรงเรียนที่เป็นหน่วยเบิก ศูนย์การศึกษาพิเศษที่เป็นหน่วยเบิกและโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เมื่อได้รับอนุมัติงบประมาณแล้วและทำสัญญาซื้อ / จ้างตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี และได้แก้ไขเพิ่มเติมได้แล้วแต่ไม่สามารถเบิกจ่ายเงินได้ทันภายในปีงบประมาณที่กระทรวงการคลังกำหนดซึ่งมีความจำเป็นที่ต้องเบิกจ่ายงบประมาณภายหลังสิ้นปีงบประมาณหรือภายหลังระยะเวลาที่กระทรวงการคลังกำหนดให้ดำเนินการดังนี้ การกักเงินไว้เหลื่อมปีกรณีมีหนี้ผูกพัน การกักเงินไว้เบิกเหลื่อมปีกรณีไม่มีหนี้ผูกพันและการขยายเวลาเบิกจ่ายเงินอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 21 (2) แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2505 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีกำหนดระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลังการเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลังไว้ดังต่อไปนี้

1) ส่วนราชการใดได้ก่อหนี้ผูกพันไว้ก่อนสิ้นปีงบประมาณโดยการซื้อทรัพย์สินจ้างทำของหรือเช่าทรัพย์สินที่มีใบสั่งซื้อใบสั่งจ้างหรือสัญญาหรือข้อตกลงและมีวงเงินตั้งแต่ห้าหมื่นบาทขึ้นไปหรือตามที่กระทรวงการคลังกำหนดปฏิบัติดังนี้

กรณีส่วนราชการที่ไม่สามารถเบิกเงินไปชำระหนี้ได้ทันสิ้นปีงบประมาณให้ถือว่าใบสั่งซื้อหรือใบสั่งจ้างหรือสัญญาหรือข้อตกลงที่ได้จัดทำหรือลงไว้ในระบบเป็นการกักเงินไว้เหลื่อมปีต่อไปได้อีกเป็นเวลาหกเดือนนับจากวันสิ้นปีงบประมาณ

ส่วนราชการไม่ได้ก่อหนี้ผูกพัน แต่มีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินนั้นต่อไปอีกให้กระทรวงเจ้าของสังกัดทำความเข้าใจกับกระทรวงการคลังเมื่อได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังแล้วให้ขอเงินไว้เบิกเหลื่อมปีได้

2) การขอเงินไว้เบิกเหลื่อมปีส่วนราชการต้องดำเนินการก่อนสิ้นปีงบประมาณ โดยปฏิบัติตามวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

กล่าวโดยสรุป ด้านการบริหารการเงิน เป็นการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน การจ่ายเงินงบประมาณ การนำเงินส่ง การโอนเงิน การกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปีของสถานศึกษา

6. ด้านการบริหารการบัญชี

6.1 การจัดทำบัญชีการเงิน

1) ตั้งยอดบัญชีระหว่างปีงบประมาณทั้งการตั้งยอดภายหลังการปิดบัญชีงบประมาณปีก่อน และการตั้งยอดก่อนปิดบัญชีปีงบประมาณปีก่อน

2) จัดทำกระดาช ทำการโดยปรับปรุงบัญชีเงินงบประมาณ โดยปิดบัญชีเงินนอกงบประมาณเข้าบัญชีทุน และบัญชีเงินรับฝากและเงินประกัน ตั้งยอดบัญชีสินทรัพย์เป็นบัญชีวัสดุหรือ (บัญชีสินค้าคงเหลือ และบัญชีสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน พร้อมทั้งจัดทำใบสำคัญการลงบัญชีทั่วไป โดยใช้จำนวนเงินตามรายการหลังการปรับปรุง

3) บันทึกเปิดบัญชีคงค้าง (พึงรับพึงจ่าย Accrual Basis) โดยบันทึกรายการด้านเดบิตในบัญชีแยกประเภท (สินทรัพย์และค่าใช้จ่าย) และบันทึกรายการด้านเครดิตในบัญชีแยกประเภท (หนี้สิน ทุน รายได้)

4) บันทึกบัญชีประจำวัน ให้ครอบคลุมการรับเงินงบประมาณ การรับรายได้จากการขายสินค้าหรือการให้บริการ การรับเงินรายได้ การจ่ายเงินงบประมาณ การจ่ายเงินงบประมาณให้ยืม การจ่ายเงินนอกงบประมาณแทนกัน การจ่ายเงินให้หน่วยงานที่ปฏิบัติตามระบบควบคุมการเงิน การรับเงินความรับผิดชอบละเมิด

5) สรุปรายการบันทึกบัญชีทุกวันทำการสรุปรายการรับหรือจ่ายเงินผ่านบัญชีแยกประเภทเงินสด เงินฝากธนาคาร และเงินฝากคลัง สำหรับรายการอื่นและรายการในสมุดรายวันทั่วไปให้ผ่านรายการเข้าบัญชีแยกประเภท ณ วันทำการสุดท้ายของเดือน

6) ปรับปรุงบัญชีเมื่อสิ้นปีงบประมาณ โดยปรับรายการบัญชีรายได้จากงบประมาณค้างรับ ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย / รับ ที่ได้รับล่วงหน้า ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า / รายได้ค้างรับ วัสดุหรือสินค้าที่ใช้ไประหว่างงวดบัญชี ค่าเสื่อมราคา / ค่าตัดจำหน่าย ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ

7) ปิดบัญชีรายได้และค่าใช้จ่ายเพื่อบันทึกบัญชีรายได้สูงกว่า(ต่ำกว่า) ค่าใช้จ่ายในงวดบัญชี และปิดรายการรายได้สูง(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายงวดบัญชี เข้าบัญชีรายได้สูง(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่าย

สะสม แล้วให้ออนบัญชีรายได้แผ่นดินนำส่งคลังเข้าบัญชีรายได้แผ่นดิน หากมียอดคงเหลือให้ออนเข้าบัญชีรายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง

8) ตรวจสอบความถูกต้องของตัวเงินสดและเงินฝากธนาคารตามรายงานคงเหลือประจำวัน และงบพิสูจนยอดฝากธนาคาร ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องของบัญชีแยกประเภททั่วไปและการตรวจสอบความถูกต้องของบัญชีย่อยและทะเบียน

9) แก้ไขข้อผิดพลาดจากการบันทึกรายการผิดบัญชี จากการเขียนข้อความหรือตัวเลขผิด จากการบันทึกตัวเลขผิดช่องบัญชีย่อยยอดรวมถูก โดยการขีดฆ่าข้อความหรือตัวเลขผิดลงลายมือชื่อย่อกำกับพร้อมวันเดือนปีแล้วเขียนข้อความหรือตัวเลขที่ถูกต้อง

6.2 การจัดทำรายงานทางการเงิน

1) การจัดทำรายงานประจำเดือนส่งหน่วยงานต้นสังกัดสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน และกรมบัญชีกลางภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป โดยจัดทำรายงานรายได้แผ่นดิน

2) รายงานรายได้และค่าใช้จ่าย รายงานเงินประจำงวด

3) จัดทำรายงานประจำปี โดยจัดทำงบแสดงฐานะการเงิน จัดทำงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน งบกระแสเงินสด จัดทำโดยวิธีตรง จัดทำหมายเหตุประกอบงบการเงินและจัดส่งรายงานประจำปีให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานผ่านเขตพื้นที่การศึกษาและจัดส่งสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินและกรมบัญชีกลางตามกำหนดระยะเวลาที่กำหนด

6.3 การจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

จัดทำและจัดหาแบบพิมพ์ขึ้นใช้เองเว้นแต่เป็นแบบพิมพ์กลางที่เขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดหรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจัดทำขึ้นเพื่อจำหน่ายแจก

กล่าวโดยสรุป ด้านการบริหารการบัญชี เป็นการจัดทำบัญชีการเงิน บันทึกบัญชีประจำวัน สรุปรายการบันทึกบัญชีรายการรับหรือจ่ายเงินผ่านไปบัญชีแยกประเภทเงินสด เงินฝากธนาคาร และเงินฝากคลัง ตรวจสอบความถูกต้องของตัวเงินสดและเงินฝากธนาคารตามรายงานคงเหลือประจำวัน จัดทำรายงานทางการเงิน จัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชีต่าง ๆ

หลักการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา

งบประมาณของสถานศึกษาประกอบด้วยเงินงบประมาณและรายได้อื่นใด ซึ่งสถานศึกษาได้มาตามระเบียบหรือมีผู้บริจาคให้สถานศึกษา ควรจัดให้มีการบริหารการเงินอย่างมีระบบ มีการควบคุมการดำเนินงานทางการเงินให้มีประสิทธิภาพตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานการเงินเพื่อให้เกิดการจัดการทรัพยากรของสถานศึกษาอย่างประหยัดคุ้มค่าและเกิดประสิทธิผล สามารถบรรลุเป้าหมายและภารกิจของหน่วยงานซึ่งสำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545, หน้า 48-51) เสนอกรอบการบริหารการเงินของสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. การวางแผนการเงินจะต้องจัดทำแผนการดำเนินงานที่สะท้อนกรอบการดำเนินงาน กิจกรรมเป้าหมายผลการดำเนินงานค่าใช้จ่ายและระยะเวลาการดำเนินงานรวมทั้งหลักเกณฑ์วิธีการ หรือแนวปฏิบัติในการพิจารณาและจัดสรรเงินเพื่อความเป็นธรรมโปร่งใสและตรวจสอบได้
 2. การบริหารทรัพย์สินของสถานศึกษาเช่นที่ดินอาคารสิ่งก่อสร้างวัสดุครุภัณฑ์โดยการ จัดทำแผนการใช้ทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการการหารายได้และผลประโยชน์จากทรัพย์สินให้เกิด ประโยชน์สูงสุด
 3. การจัดการเกี่ยวกับการรับและการจ่ายเงินทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณที่ สะดวกคล่องตัวรวดเร็วเพื่อการตรวจสอบและการรายงานสถานะทางการเงิน
 4. การควบคุมการดำเนินงานด้านบัญชีและพัสดุที่รัดกุมจะต้องจัดวางระบบการบริหาร การเงินเกี่ยวกับการรับเงินการจ่ายเงินการจ่ายเงินยืมการรักษาเงินสดและการควบคุมเงินสดย่อย
 5. การตรวจสอบเงินและทรัพย์สินของสถานศึกษาที่ครอบคลุมและสม่ำเสมอเพื่อรายงาน และการรับรู้สถานะทางการเงินความถูกต้องโปร่งใส
 6. การเก็บรักษาเอกสารหลักฐานทางการเงินอย่างเป็นระบบสะดวกต่อการค้นหาและ อ้างอิงและการตรวจสอบและรายงาน
 7. การกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบรวมทั้งการจัดระบบการบริหารจัดการทาง การเงินเพื่อความชัดเจนและไม่ซ้ำซ้อนและสามารถหาผู้รับผิดชอบได้
- สำหรับทรัพย์สินต่าง ๆ สถานศึกษาควรจัดหาและใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินให้เกิด ประโยชน์สูงสุดและมีประสิทธิภาพรวมทั้งการป้องกันทรัพย์สินของสถานศึกษามีให้สูญหาย เสียหาย หมดเปลืองไปโดยไม่จำเป็น ใช้ผิดวิธีและขาดการบำรุงรักษาที่เหมาะสม
- ระบบการควบคุมที่ดีต้องมีวิธีการลงบันทึกและรายงานอย่างถูกต้อง การกำหนด ผู้รับผิดชอบที่ชัดเจนและจัดให้มีการตรวจตราดูแลการใช้งาน การป้องกันและจัดเก็บอย่างปลอดภัย และถูกวิธี การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินแต่ละประเภทและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่ง ทรัพย์สินรวมทั้งข้อมูลอายุการใช้งานและค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมและบำรุงรักษาตลอดอายุการใช้ งานของทรัพย์สินนั้น ๆ ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารทรัพย์สินของสถานศึกษาทั้งใน ด้านการวางแผนการจัดซื้อ การวางแผนบำรุงรักษา การวางแผนการใช้งานและการติดตาม ประเมินผลการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินว่ามีความคุ้มค่าหรือไม่เพียงใด

แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

ความหมายของหลักธรรมาภิบาล

ปธาน สุวรรณมงคล (2558, น. 3-4) ได้ให้ความหมาย ธรรมาภิบาล หรือ Good governance หมายถึง การปกครองหรือการบริหารที่ดี ที่มุ่งให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน สังคม

ประเทศชาติหรือองค์การนั้น แต่หากพิจารณาให้แคบลงนั้น คำว่า ธรรมาภิบาล มาจากคำว่า ธรรม รวมกับ อภิบาล หมายถึง วิธีการที่ดีในการใช้อำนาจเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรขององค์การ

นิภาพรรณ ผิวอ่อน (2559, น. 26) ได้ให้ความหมาย ธรรมาภิบาล หรือ (Good governance) หมายถึง การบริหาร การจัดการทรัพยากรในเศรษฐกิจและสังคมเพื่อใช้พัฒนาประเทศโดยทำการเชื่อมโยงองค์ประกอบ 3 ส่วนของสังคมเข้าด้วยกัน คือ ภาคเอกชน ภาครัฐ และภาคประชาสังคม และให้มีการส่งเสริมระหว่างแต่ละภาคส่วนอย่างสร้างสรรค์ ทำให้เกิดความเกี่ยวข้องระหว่างเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ให้สมดุล โดยทำให้คนในสังคมสามารถอยู่ด้วยกันอย่างสงบ อีกทั้งมีการใช้อำนาจการบริหารราชการแผ่นดินอย่างเกิดประสิทธิภาพ และมีความเข้มแข็ง รวมถึงเกิดความโปร่งใส และยุติธรรม ตลอดจนมีการตรวจสอบได้ โดยจะทำให้ประเทศชาติพัฒนาได้อย่างยั่งยืน และมั่นคง

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2559) ได้ให้ความหมาย ธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารกิจการบ้านเมืองและบริหารสังคมที่ดี เป็นแนวทางหลักในการจัดระบบสังคม ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ธุรกิจ เอกชน รวมถึงประชาชน และยังมีการรวมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายราชการ ฝ่ายธุรกิจ และฝ่ายปฏิบัติการ และสามารถดำรงชีวิตด้วยกันอย่างมีความสุข มีความกลมเกลียวและรวมพลัง ซึ่งส่งผลให้มีการพัฒนาที่ยาวนาน ซึ่งจะส่งเสริมความแข็งแกร่งหรือก่อภูมิทัศน์ทางให้กับประเทศ เพื่อแก้ไข เยียวยาและป้องกัน สถานการณ์วิกฤตอันตราย ซึ่งอาจเกิดขึ้นในภายภาคหน้า เพราะสังคมสามารถสัมผัสได้ถึงความเป็นธรรม และโปร่งใส อีกทั้งการมีส่วนร่วมที่ทำให้เกิดคุณสมบัติหลักของศักดิ์ศรีความเป็นคนและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขซึ่งสอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญ และกระแสโลกในปัจจุบัน

กมลพรรณ พึ่งด้วง (2560, น. 24) ได้ให้ความหมายของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล หมายถึง วิธีการดำเนินการที่ดีในการจัดการองค์การอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม ภายใต้การดำเนินงานด้วยความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ มุ่งประโยชน์สุขไปสู่ประชาชน และการมุ่งจัดสรรทรัพยากรจากองค์การอย่างคุ้มค่าเป็นระบบตามกฎหมาย มีการดำเนินงานที่เป็นระเบียบ มีประสิทธิภาพ เสมอภาค และเป็นธรรม ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ก่อให้เกิดการตอบสนองต่อความต้องการของส่วนรวม ตลอดจนมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจขององค์การ

จากการที่มีผู้ให้ความหมายของหลักธรรมาภิบาล สามารถสรุปได้ว่าหลักธรรมาภิบาล หมายถึง วิธีการบริหารกิจการบ้านเมือง สังคมรวมถึงองค์การที่ดี มีคุณธรรม โดยเชื่อมโยงทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน ให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกัน ส่งผลให้สังคมดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขโดยยึดความยุติธรรม ความโปร่งใสและการมีส่วนร่วม

องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล

สำนักนายกรัฐมนตรี ได้กำหนดองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 โดยทุกส่วนราชการต้องถือปฏิบัติ มีหลักสำคัญของการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี 6 ประการ ได้แก่

1. หลักนิติธรรม คือ การออกกฎหมาย กฎข้อบังคับต่าง ๆ อย่างทันสมัย ซึ่งเป็นธรรมและให้มีการยอมรับจากสังคมและสังคมเห็นพร้อมให้ยึดถือตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับดังกล่าว โดยนับว่าเป็นการปกครองที่อยู่ใต้กฎหมายไม่เพียงแต่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล
2. หลักคุณธรรม คือ การยึดถือกับความถูกต้องและความดีงาม ซึ่งมีการรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่นั้นยึดหลักดังกล่าว เพื่อปฏิบัติหน้าที่ และเป็นตัวอย่างต่อสังคม อีกทั้งสนับสนุนและส่งเสริมให้กับคนไทยได้มีการพัฒนาตัวบุคคลไปด้วยกัน เพื่อให้ประชาชนเกิดความจริงใจ ซื่อสัตย์ มีวินัย มีความอดทน ขยันและสร้างอาชีพสุจริต ก่อเกิดนิสัยประจำชาติ
3. หลักความโปร่งใส คือ การสร้างความไว้วางใจของกันและกันระหว่างคนในประเทศ และพัฒนาระบบการดำเนินงานขององค์การทุกองค์การให้เกิดความโปร่งใส มีการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์โดยรอบคอบ มีการใช้ภาษาที่ง่าย คนไทยเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศโดยง่าย และมีการตรวจสอบจากประชาชนอย่างความถูกต้องและชัดเจน
4. หลักความมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้คนไทยมีส่วนร่วม และออกความคิดเห็นและตัดสินใจปัญหาหลักของประเทศ เช่น การแก้ความ การสอบสวน และการลงประชามติ เป็นต้น
5. หลักความรับผิดชอบ คือ การตระหนักรู้ในความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกต่อความรับผิดชอบต่อสังคม และรับรู้ปัญหาสาธารณะของสังคม อีกทั้งมีความกระตือรือร้นเพื่อแก้ไขสถานการณ์ และยังเคารพในความเห็นที่ไม่ตรงกัน โดยเลือกที่จะยอมรับผลจากการดำเนินการของตน
6. หลักความคุ้มค่า คือ การบริหารจัดการและการเลือกใช้ทรัพยากรอย่างจำกัดเพื่อให้มีประโยชน์คุ้มค่า มากที่สุดกับส่วนรวม โดยประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเกิดการประหยัด และใช้สิ่งของอย่างรู้ประโยชน์ ระวังราคาสินค้า และบริการที่มีประสิทธิภาพ ก้าวเข้าไปแข่งขันกับเวทีระดับโลก และร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล

นอกจากการบริหารและการดำเนินการจัดการศึกษาตามอำนาจหน้าที่เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนแล้ว รัฐบาลยังได้ปฏิรูประบบราชการให้ได้รับความพึงพอใจจากการบริหารภาครัฐ โดยสำนักนายกรัฐมนตรีหรือระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 เพื่อให้ทุกกระทรวง ทบวง กรมและส่วนราชการยึดปฏิบัติ ดังนั้น การบริหารโรงเรียน โดยมีอำนาจในการให้บริการการศึกษาให้กับคนในประเทศชาติและเป็นโรงเรียนของรัฐ ซึ่งจะนำหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี หรือชื่อว่า

“ ธรรมภิบาล ” มาประยุกต์ใช้ในการบริหารและจัดการการศึกษาเพื่อก่อเกิดความมั่นคงให้กับสถานศึกษาในฐานะที่เป็นนิติบุคคล ด้วยหลักการดังกล่าว ดังนี้

1. หลักนิติธรรม
2. หลักคุณธรรม
3. หลักความโปร่งใส
4. หลักการมีส่วนร่วม
5. หลักความรับผิดชอบ
6. หลักความคุ้มค่า

รัตติกรณ์ สุขดี (2551, น. 73-74) หลักธรรมภิบาลได้นำมาบูรณาการเข้ากับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาโดยเฉพาะการบริหารงบประมาณมีการนำหลักธรรมภิบาลไปใช้ในการบริหารงบประมาณตามหลักการพื้นฐาน ดังนี้

1. หลักนิติธรรม หมายถึง สถานศึกษามีการบริหารงบประมาณโดยยึดหลักการปฏิบัติที่ถูกต้องและเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง โดยที่ระเบียบ หลักเกณฑ์การบังคับใช้เหล่านั้นต้องเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับจากสมาชิก ก่อให้เกิดความเสมอภาคของสมาชิกในหน่วยงานและผู้รับบริการ และยังมีสภาพที่เอื้อต่อการกำกับและปรับปรุงให้ผู้รับบริการด้วยการกำหนดและดำเนินการตามกฎหมายที่ตกลงไว้อย่างเคร่งครัด

2. หลักคุณธรรม หมายถึง สถานศึกษามีการบริหารงบประมาณโดยมีการดำเนินงานในขั้นตอนต่าง ๆ ด้วยความถูกต้อง ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต จริงใจ ยึดถือในความถูกต้องบนหลักของศีลธรรม จริยธรรม ภายใต้ระเบียบข้อบังคับและมีประโยชน์ต่อหน่วยงาน สังคมและประเทศสืบไป

3. หลักความโปร่งใส หมายถึง สถานศึกษามีการบริหารงบประมาณโดยที่ผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ก่อความไว้วางใจระหว่างกันและกันในกลุ่มงานรวมถึงผู้รับบริการโดยพัฒนาระบบการดำเนินงานขององค์การให้มีความน่าเชื่อถือ และสามารถตรวจทานได้

4. หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง สถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคคลในกลุ่มงานและผู้รับบริการ เช่น นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ซึ่งเป็นคนที่มีส่วนได้ส่วนเสียหรือได้รับผลกระทบจากการบริหารงบประมาณหรือการดำเนินการต่าง ๆ ของกลุ่มงานได้ร่วมทราบ ร่วมเสนอข้อคิดเห็น ร่วมกันตัดสินใจ รวมทั้งส่งเสริม กำกับและตรวจสอบการดำเนินงานตามที่ได้ร่วมตัดสินใจ

5. หลักการความรับผิดชอบ หมายถึง สถานศึกษามีผู้รับผิดชอบและผู้ดำเนินงานที่มีความมุ่งมั่นและความตั้งใจที่จะปฏิบัติงานบริหารงบประมาณอย่างเต็มกำลังให้ผ่านจุดมุ่งหมายสอดคล้องตามระเบียบและหลักเกณฑ์ของทางราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานงบประมาณปฏิบัติงานโดยมีจิตสำนึกต่อหน้าที่ สังคมประเทศชาติ โดยตระหนักไปยังผู้รับบริการและส่วนรวมเป็น

สำคัญรวมทั้งยอมรับผลการดำเนินงานข้างต้น ทั้งที่เป็นแง่ดีและแง่เสีย อีกทั้งสามารถเปิดเผยข้อมูลในการปฏิบัติหน้าที่ต่อสาธารณะ โดยบอกกล่าวเหตุผลได้และยอมรับการตรวจสอบจากสาธารณชน

6. หลักความคุ้มค่า หมายถึง สถานศึกษามีการดำเนินงานงบประมาณโดยการใช้เงินงบประมาณและทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ด้วยความประหยัดและคุ้มค่าเพื่อให้เกิด ความคุ้มค่าสูงสุดต่อส่วนรวมทำให้งานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดี

บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร มีบริบททั่วไป ดังนี้
(แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
กำแพงเพชร น. 2, 77-78)

ที่ตั้ง

ขนาดพื้นที่ที่เป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ประกอบด้วย
จังหวัดกำแพงเพชร มีพื้นที่ประมาณ ๘,๖๐๗.๕๐ ตารางกิโลเมตร (5,379,687.5 ไร่)

จำนวนสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร มีทั้งหมด
32 โรงเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ได้ทำการวิเคราะห์บริบทที่เกี่ยวข้อง
ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 นโยบายรัฐบาล
นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ผลการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร อำนาจหน้าที่ของ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผลวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษากำแพงเพชร ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร มีคุณภาพและมาตรฐาน นักเรียนได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ
มีความรู้และทักษะที่เหมาะสม ในการเรียนรู้ระดับสูงขึ้นและการดำรงชีวิตในอนาคต สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร จึงกำหนดองค์ประกอบนโยบาย เพื่อ พัฒนาไปในทิศทางที่
สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการศึกษาธิการจังหวัด กำแพงเพชร
(กศจ.กำแพงเพชร) ตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ดังนี้

วิสัยทัศน์

น้อมนำศาสตร์พระราชา สร้างคุณภาพการศึกษา สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

พันธกิจ

1. จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. พัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
3. ส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
4. สร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ โดยให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
5. ส่งเสริมการจัดการศึกษาโดยน้อมนำศาสตร์พระราชา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
6. พัฒนาและส่งเสริมระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการ ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อสถาบันหลักของชาติและการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีทักษะและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 นำไปพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันสู่สากล
3. ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีความเป็นมืออาชีพในมาตรฐานวิชาชีพ
4. ผู้เรียนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และมีคุณภาพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา มีการขับเคลื่อนนโยบายเพื่อสร้างจิตสำนึกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ยึดหลักธรรมาภิบาล ในระบบการบริหารจัดการแบบบูรณาการ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Big Data)

นโยบาย (Policy)

- นโยบายที่ 1 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของมนุษย์และของชาติ
- นโยบายที่ 2 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
- นโยบายที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
- นโยบายที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพมีมาตรฐานและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
- นโยบายที่ 5 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

นโยบายที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา

ค่านิยมองค์กร MASTER

M = Moral การมีศีลธรรมและมีความซื่อสัตย์

A = Accountability ความรับผิดชอบ

S = Save ประหยัด

T = Team การทำงานเป็นทีม

E = Efficiency ประสิทธิภาพ

R = Relationship สัมพันธภาพ

นโยบาย

1. ยกระดับคุณภาพการศึกษา
2. พัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
4. พัฒนาระบบสารสนเทศและ ICT
5. พัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
6. พัฒนาระบบการบริหารจัดการ

จุดเน้น

1. น้อมนาศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน
2. พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
3. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
4. พัฒนาและขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
5. สร้างหรือประยุกต์ใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ

การศึกษา

6. การบริหารจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม
7. พัฒนาการบริหารและการจัดการศึกษา
8. จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ระยะ 3-5 ปี) และแผนปฏิบัติการประจำปี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุรศักดิ์ ชัยนาง (2550) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัญหาและข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานการเงินโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานการเงินโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีปัญหามากที่สุด คือ การบริหารการเงิน

ดำรงค์ โตโย (2551) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การบริหารการบัญชี

ไอพี หะยสาแม้ง (2552) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าฝ่ายบริหารงานงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

สุวรรธนา มณีเชษฐา (2554) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานการเงินของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด ผลการวิจัย พบว่า แนวการบริหารงานการเงินของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด ด้านการบริหารการเงิน คือ ควรสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารการเงินให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอและควรจัดอบรมหรือจัดการศึกษาดูงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการเงินให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา

สุภภัทร ไสวรรณ (2555) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานการเงินและงบประมาณของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการบริหารงานการเงินและงบประมาณของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมพบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

อาชีวะห์ วานี (2556) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

กรรณิการ์ พลลาภ (2559) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงานการเงินและบัญชีของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ปฏิบัติงานการเงิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการบริหารงานการเงินและบัญชีของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ปฏิบัติงานการเงิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

วีระพงษ์ ก้านกิ่ง (2560) ได้ทำวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 29 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ

ศิริวิทย์ อัครภาวิวัฒน์ (2560) ได้ทำวิจัยเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

แสงเทียน จิตรโชติ (2560) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษา ขยายโอกาส ในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษา ขยายโอกาส ในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

พิชชกัญญา กุลวงษ์ (2561) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ชุติมา พวงทอง (2563) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ด้านการจัดสรรงบประมาณ คือ ผู้บริหารมีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โดยกำหนดสัดส่วนในการจัดสรรงบประมาณ มีการจัดลำดับความสำคัญของแผนงาน โครงการ กิจกรรม เป็นไปตามความต้องการและความจำเป็นของแต่ละหน่วยงานอย่างเท่าเทียม และด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน คือ ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดให้มีการประชุมระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากร และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และให้ผู้รับผิดชอบโครงการ มีการนำเสนอรายงานผลการใช้งบประมาณให้กรรมการสถานศึกษาเห็นชอบ และด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา คือ ผู้รับผิดชอบโครงการเบิกจ่ายงบประมาณ โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุด และทันเวลา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยจะศึกษาทั้งหมด 6 ด้าน ดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง สภาพ ปัญหาและแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 57 คน หัวหน้างานงบประมาณ จำนวน 32 คน และครูที่ปฏิบัติหน้าที่งานการเงิน จำนวน 32 คน รวมทั้งสิ้น 121 คน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ปีการศึกษา 2564 ณ วันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2564

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 32 คน หัวหน้างานงบประมาณ จำนวน 32 คน และครูที่ปฏิบัติหน้าที่งานการเงิน จำนวน 32 คน รวมทั้งสิ้น 96 คน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ปีการศึกษา 2564 ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม เรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นการตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร จำนวน 6 ด้าน รวมทั้งสิ้น 35 ข้อ ประกอบด้วย

ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ จำนวน 5 ข้อ

ด้านการจัดสรรงบประมาณ จำนวน 6 ข้อ

ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และ

รายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน จำนวน 6 ข้อ

ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา จำนวน 6 ข้อ

ด้านการบริหารการเงิน จำนวน 7 ข้อ

ด้านการบริหารการบัญชี จำนวน 5 ข้อ

ลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติ/ปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติ/ปัญหาอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติ/ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติ/ปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติ/ปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามสภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร มีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1) ศึกษาตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล พ.ศ. 2546

2) กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

3) กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4) สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

5) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และการใช้สำนวนภาษา โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะและข้อคำถาม จำนวน 3 คน ประกอบด้วย

5.1 รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรณศรี อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

5.2 รองศาสตราจารย์ ดร. ฉลอง ชาตुरुประชีวิน อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

5.3 นายพงศกร มั่นอำ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านไพรสวรรค์

6) นำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่า IOC เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Congruence: IOC) โดยใช้เกณฑ์การคะแนน ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนี้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนี้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนี้ไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

หลังจากนั้น นำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน มาคำนวณหาค่า IOC โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้ ข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 -1.00 ให้ถือว่าเที่ยงตรงใช้ได้ ส่วนข้อที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ให้ถือว่าต้องปรับปรุงและยังใช้ไม่ได้ ได้ค่า IOC มีค่าตั้งแต่ 0.67-1.00

7) นำแบบสอบถามไปทดลอง (Try Out) กับครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่า มีค่า 0.97

8) จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวรถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

3.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอเก็บข้อมูลไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร พร้อมแนบแบบสอบถามถึงครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 96 ฉบับ โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป จำนวน 96 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 96 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยดำเนินการดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentile)

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น.121)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติ/ปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ/ปัญหาอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ/ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ/ปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ/ปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา จำนวน 3 คน มีเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

1. เป็นผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ได้แก่ นางจุฬาลักษณ์ ศรีเลี่ยมทอง ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานการเงิน และสินทรัพย์

2. เป็นผู้บริหารที่รับผิดชอบฝ่ายบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับงานงบประมาณ ได้แก่ นางศรีประไพ เจาะขาว รองผู้บริหารกลุ่มงานงบประมาณ โรงเรียนปางศิลาทองศึกษา

3. เป็นผู้ที่มีความรู้ และความเชี่ยวชาญ เกี่ยวกับนโยบายและแผน รวมถึงงานงบประมาณ ที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี ได้แก่ ดร.สุชาติ เมืองแก้ว ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนโยบาย และแผน มหาวิทยาลัยนเรศวร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง (Semi-Structure or Guided Interviews) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร จำนวน 6 ด้าน รวมทั้งสิ้น 6 ข้อ
ประกอบด้วย

ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณจำนวน 1 ข้อ

ด้านการจัดสรรงบประมาณจำนวน 1 ข้อ

ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และ

รายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงานจำนวน 1 ข้อ

ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาจำนวน 1 ข้อ

ด้านการบริหารการเงินจำนวน 1 ข้อ

ด้านการบริหารการบัญชีจำนวน 1 ข้อ

2.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสัมภาษณ์แนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร มีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพ
เครื่องมือ ดังนี้

1) ศึกษาวิธีสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง

2) นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามสภาพและ
ปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ในขั้นตอนที่ 1 โดยการเลือกปัญหาข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับแรก
ของแต่ละด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ 2) ด้านการจัดสรรงบประมาณ
3) ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน
4) ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา 5) ด้านการบริหารการเงิน
และ 6) ด้านการบริหารการบัญชี มาเป็นประเด็นในการสร้างแบบสัมภาษณ์แนวทางการบริหารงาน
งบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
กำแพงเพชร

3) ร่างข้อคำถามแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการใช้
ภาษาและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

4) ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

5) จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปสัมภาษณ์กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับดังนี้

3.1 ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวรถึงผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์

3.2 ผู้วิจัยทำการนัดหมายกับผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์เป็นรายบุคคล นัดวัน เวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์

3.3 ดำเนินการสัมภาษณ์ตามประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์

ตาราง 1 แสดงชื่อกลุ่มผู้ให้ข้อมูล วันที่ เวลา ในการสัมภาษณ์

ที่	ชื่อ-นามสกุล กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	วันที่สัมภาษณ์	เวลา
1	นางจุฬาลักษณ์ ศรีเยี่ยมทอง	27 ตุลาคม 2564	10.30 น.
2	นางศรีประไพ เจาขาว	5 พฤศจิกายน 2564	17.00 น.
3	ดร.สุชาติ เมืองแก้ว	5 ธันวาคม 2564	14.00 น.

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มาจัดกระทำกับข้อมูลและ สรุปข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง สภาพ ปัญหาและแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ผู้วิจัยได้แบ่งผลการวิจัยออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มตัวอย่าง (n = 96)	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	32	33.33
หญิง	64	66.67
รวม	96	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มตัวอย่าง (n = 96)	
	จำนวน	ร้อยละ
2. ตำแหน่ง		
ผู้บริหารสถานศึกษา	40	41.67
ครูผู้ช่วย	11	11.46
ครู	44	45.83
พนักงานราชการ	0	0.00
ครูอัตราจ้าง	1	1.04
รวม	96	100.00
3. อายุ		
ไม่เกิน 30 ปี	28	29.17
30 – 39 ปี	32	33.33
40 – 49 ปี	29	30.21
50 ปีขึ้นไป	7	7.29
รวม	96	100.00

จากตาราง 2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 เป็นเพศชาย จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ส่วนใหญ่ตำแหน่งครู จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 45.83 รองลงมา คือ ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ อายุ 30-39 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาอายุ 40 – 49 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 30.21

**ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร**

ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ใน 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ 2) ด้านการจัดสรรงบประมาณ 3) ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน 4) ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา 5) ด้านการบริหารการเงิน และ 6) ด้านการบริหารการบัญชี ดังปรากฏในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ในภาพรวม

ด้าน	รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 96)		ระดับ การปฏิบัติ
		$\bar{x}$	S.D.	
1	ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ	4.26	0.43	มาก
2	ด้านการจัดสรรงบประมาณ	3.82	0.70	มาก
3	ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และ รายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงานด้าน	3.71	0.65	มาก
4	ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อ การศึกษา	3.77	0.55	มาก
5	ด้านการบริหารการเงิน	3.70	0.55	มาก
6	ด้านการบริหารการบัญชี	3.75	0.68	มาก
รวม		3.83	0.47	มาก

จากตาราง 3 พบว่า สภาพการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ($\bar{x} = 4.26$) รองลงมา คือ ด้านการจัดสรรงบประมาณ ($\bar{x} = 3.82$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารการเงิน ($\bar{x} = 3.60$)

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ

ข้อ	รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 96)		ระดับ การปฏิบัติ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	สถานศึกษาแต่งตั้งครูให้เป็นคณะกรรมการดำเนินงานร่วมกันศึกษาข้อตกลงการปฏิบัติงานและผลการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ทำกับเขตพื้นที่การศึกษา	4.23	0.77	มาก
2	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูร่วมกันวิเคราะห์เป้าหมายและนโยบายทางการศึกษาตามความต้องการของสถานศึกษาและกรอบทิศทางของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	4.24	0.95	มาก
3	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำกลยุทธ์และแผนพัฒนาการศึกษาตามความต้องการของสถานศึกษา	4.24	0.98	มาก
4	สถานศึกษาวิเคราะห์ความสำคัญของแผนงบประมาณ แผนงาน โครงการ ให้สอดคล้องกับนโยบายของเขตพื้นที่การศึกษา	4.36	0.74	มาก
5	สถานศึกษาจัดทำรายละเอียดการเสนอของบประมาณตามแผนงบประมาณ แผนงาน โครงการ ให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับกลยุทธ์ของสถานศึกษา	4.26	0.74	มาก
รวม		4.26	0.47	มาก

จากตาราง 4 พบว่า สภาพการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาวิเคราะห์ความสำคัญของแผนงบประมาณ แผนงาน โครงการ ให้สอดคล้องกับนโยบายของเขตพื้นที่การศึกษา ($\bar{X} = 4.36$) รองลงมา คือ สถานศึกษาจัดทำรายละเอียดการเสนอขอ

งบประมาณ ตามแผนงบประมาณ แผนงาน โครงการ ให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับกลยุทธ์ของสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.26) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาแต่งตั้งครูให้เป็นคณะกรรมการดำเนินงานร่วมกันศึกษาข้อตกลงการปฏิบัติงานและผลการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ทำกับเขตพื้นที่การศึกษา ($\bar{X}$ = 4.23)

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาอำเภองาว เพชร ด้านการจัดสรรงบประมาณ

ข้อ	รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 96)		ระดับ การปฏิบัติ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	สถานศึกษาได้มีการศึกษา วิเคราะห์และตรวจสอบความชัดเจนและความถูกต้องของข้อมูลการจัดสรรงบประมาณที่สถานศึกษาได้รับจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	3.01	0.93	ปานกลาง
2	สถานศึกษาได้มีการวิเคราะห์และตรวจสอบงบประมาณอย่างเปิดเผย ในการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจที่ต้องดำเนินงานตามแผนงบประมาณ แผนงาน งานโครงการของสถานศึกษา	3.59	1.02	มาก
3	สถานศึกษาได้มีการจัดทำรายละเอียดการจัดสรรงบประมาณโดยจัดลำดับความสำคัญและเกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้งบประมาณ ตามแผนการปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับวงเงินงบประมาณของสถานศึกษา	3.83	0.98	มาก
4	สถานศึกษามีการเบิกจ่ายงบประมาณประเภทต่าง ๆ ให้เป็นไปตามรายละเอียดการขออนุมัติใช้เงินตามโครงการ ตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา	4.19	0.85	มาก
5	สถานศึกษามีการโอนเงินงบประมาณตามระเบียบขั้นตอนและวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนดเป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา	4.11	0.84	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 96)		ระดับ การปฏิบัติ
		$\bar{X}$	S.D.	
6	สถานศึกษามีการอนุมัติการใช้งบประมาณของ สถานศึกษาตามประเภทและรายการตามที่ได้รับ จัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการ ประจำปีของสถานศึกษา	4.16	0.90	มาก
รวม		3.82	0.70	มาก

จากตาราง 5 พบว่า สภาพการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการจัดสรรงบประมาณ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการเบิกจ่ายงบประมาณประเภทต่าง ๆ ให้เป็นไปตามรายละเอียดการขออนุมัติใช้เงินตามโครงการตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.19$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการอนุมัติการใช้งบประมาณของสถานศึกษาตามประเภทและรายการตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.16$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาได้มีการศึกษา วิเคราะห์และตรวจสอบความชัดเจนและความถูกต้องของข้อมูลการจัดสรรงบประมาณที่สถานศึกษาได้รับจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ($\bar{X} = 3.01$)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน

ข้อ	รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 96)		ระดับ การปฏิบัติ
		$\bar{x}$	S.D.	
1	สถานศึกษาได้จัดทำแผนการกำกับ ตรวจสอบ ติดตาม การใช้เงินและผลการดำเนินงานตามโครงการของสถานศึกษาอย่างเป็นระยะ และเป็นปัจจุบัน	3.32	0.96	ปานกลาง
2	สถานศึกษาได้จัดทำข้อสรุปผลการกำกับ ตรวจสอบ ติดตาม การใช้เงินและผลการดำเนินงานตามโครงการของสถานศึกษาอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้สถานศึกษาเร่งแก้ปัญหาได้ทันสถานการณ์	3.65	0.91	มาก
3	สถานศึกษามีการประเมินแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาโดยสามารถตรวจสอบได้อย่างเปิดเผยจากบุคลากรภายนอก	3.86	0.90	มาก
4	สถานศึกษาได้จัดทำรายงานการใช้งบประมาณประจำปีของสถานศึกษาตามรายละเอียดของโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษา โดยสามารถตรวจสอบได้จากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.11	1.10	ปานกลาง
5	สถานศึกษาได้มีการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศรายงานการใช้งบประมาณประจำปีของสถานศึกษาตามรายละเอียดของโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษา อย่างเปิดเผย	4.01	0.83	มาก
6	สถานศึกษาได้มีการรายงานผลการประเมินการใช้งบประมาณของสถานศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด	4.27	0.77	มาก
รวม		3.71	0.65	มาก

จากตาราง 6 พบว่า สภาพการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการตรวจสอบ ติดตามประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาได้มีการรายงานผลการประเมินการใช้งบประมาณของสถานศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด ($\bar{X} = 4.27$) รองลงมา คือ สถานศึกษาได้มีการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศรายงานการใช้งบประมาณประจำปีของสถานศึกษาตามรายละเอียดของโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษา อย่างเปิดเผย ($\bar{X} = 4.01$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาได้จัดทำรายงานการใช้งบประมาณประจำปีของสถานศึกษาตามรายละเอียดของโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษา โดยสามารถตรวจสอบได้จากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 3.11$)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

ข้อ	รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 96)		ระดับ การปฏิบัติ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	สถานศึกษาร่วมกับบุคคลและหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน วางระบบการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด	3.02	0.98	ปานกลาง
2	สถานศึกษาได้มีการจัดทำแผนการระดมทรัพยากรทางการศึกษาและทุนการศึกษาอย่างเปิดเผยและเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง	3.54	0.87	มาก
3	สถานศึกษาได้มีการจัดทำแนวปฏิบัติในการจัดหารายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษาให้เป็นไปตามขั้นตอนระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	3.74	0.84	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 127)		ระดับ สภาพ
		$\bar{X}$	S.D.	
4	สถานศึกษาได้มีการจัดทำทะเบียนคุมการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาและทุนการศึกษาให้เป็นไปตามขั้นตอนระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	3.85	0.83	มาก
5	สถานศึกษาได้มีการเก็บรักษาเงินที่ทรัพยากรของสถานศึกษาและทุนการศึกษาให้เป็นไปตามขั้นตอนระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	3.95	0.80	มาก
6	สถานศึกษาได้มีการเบิกจ่ายทรัพยากรของสถานศึกษาและทุนการศึกษาให้เป็นไปตามขั้นตอน ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	4.52	0.66	มากที่สุด
รวม		3.77	0.55	มาก

จากตาราง 7 พบว่า สภาพการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาได้มีการเบิกจ่ายทรัพยากรของสถานศึกษาและทุนการศึกษาให้เป็นไปตามขั้นตอน ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.52$) รองลงมา คือ สถานศึกษาได้มีการเก็บรักษาเงินที่ทรัพยากรของสถานศึกษาและทุนการศึกษาให้เป็นไปตามขั้นตอน ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.95$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาร่วมกับบุคคลและหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน วางระบบการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ($\bar{X} = 3.02$)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการบริหารการเงิน

ข้อ	รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 96)		ระดับ การปฏิบัติ
		$\bar{x}$	S.D.	
1	สถานศึกษาได้ควบคุมการเบิกเงินจากคลังของสถานศึกษา โดยยื่นหลักฐานการขอเบิกเงินทุกรายการเบิกผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามระบบ	3.93	0.86	มาก
2	สถานศึกษามีการรับเงินนอกงบประมาณและเงินรายได้แผ่นดินของสถานศึกษาด้วยความซื่อตรงและครบถ้วน	3.85	0.96	มาก
3	สถานศึกษามีการเก็บรักษาเงินนอกงบประมาณและเงินรายได้แผ่นดินของสถานศึกษาอย่างรอบคอบและครบถ้วน	3.88	0.92	มาก
4	การจ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษา ได้ดำเนินการตามหลักฐานเอกสารการขอเบิกจ่ายและเป็นไปตามขั้นตอน ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด	3.06	1.01	ปานกลาง
5	สถานศึกษาได้มีการเงินนำส่งเงินรายได้แผ่นดินผ่านธนาคารหรือส่งส่วนราชการผู้เบิกต้นสังกัดแยกตามประเภทของเงินและมีทะเบียนคุมเงินอย่างครบถ้วน	3.44	0.89	ปานกลาง
6	ในการโอนเงินงบประมาณของสถานศึกษา ได้มีการจัดทำเอกสารหลักฐานที่ถูกต้องและเป็นไปตามขั้นตอน ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด	3.88	0.91	มาก
7	การกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปีของสถานศึกษา ได้ดำเนินการก่อนสิ้นปีงบประมาณโดยปฏิบัติตามวิธีการที่ระเบียบกระทรวงการคลังกำหนด	3.89	0.93	มาก
รวม		3.70	0.55	มาก

จากตาราง 8 พบว่า สภาพการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการบริหารการเงิน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาได้ควบคุมการเบิกเงินจากคลังของสถานศึกษา โดยยื่นหลักฐานการขอเบิกเงินทุกรายการเบิกผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามระบบ ($\bar{X} = 3.93$) รองลงมา คือ การกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปีของสถานศึกษา ได้ดำเนินการก่อนสิ้นปีงบประมาณโดยปฏิบัติตามวิธีการที่ระเบียบกระทรวงการคลังกำหนด ($\bar{X} = 3.89$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษา ได้ดำเนินการตามหลักฐานเอกสารการขอเบิกจ่ายและเป็นไปตามขั้นตอน ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด ($\bar{X} = 3.06$)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการบริหารการบัญชี

ข้อ	รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 96)		ระดับ การปฏิบัติ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	สถานศึกษาได้มีการจัดทำบัญชีการเงินโดยบันทึกบัญชีประจำวันรายการรับหรือจ่ายเงินของสถานศึกษาอย่างครบถ้วน ตามระบบบัญชีและเป็นไปตามระเบียบที่ทางราชการกำหนด	3.93	0.84	มาก
2	สถานศึกษาได้มีการจัดทำรายงานการสรุปรายการบันทึกบัญชีรายการรับหรือจ่ายเงินผ่านบัญชีโดยแยกประเภทเงินสด เงินฝากธนาคาร และเงินฝากคลังให้เป็นปัจจุบัน	3.90	0.85	มาก
3	สถานศึกษาได้มีการตรวจสอบความถูกต้องของตัวเงินสดและเงินฝากธนาคารตามรายงานคงเหลือประจำวันอย่างสม่ำเสมอและละเอียดถี่ถ้วน	3.98	0.91	มาก
4	สถานศึกษาได้มีการจัดทำรายงานทางการเงินประจำเดือนส่งไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นประจำทุกสิ้นเดือน	3.86	0.85	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 127)		ระดับ สภาพ
		$\bar{X}$	S.D.	
5	สถานศึกษาได้มีการจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชีต่าง ๆ เพื่อบันทึกบัญชีเล่มย่อยตามรายการต่าง ๆ ของสถานศึกษาอย่างเป็นปัจจุบัน	3.08	1.10	ปานกลาง
รวม		3.75	0.68	มาก

จากตาราง 9 พบว่า สภาพการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการบริหารการบัญชี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาได้มีการตรวจสอบความถูกต้องของตัวเงินสดและเงินฝากธนาคารตามรายงานคงเหลือประจำวันอย่างสม่ำเสมอและละเอียดถี่ถ้วน ($\bar{X} = 3.98$) รองลงมา คือ สถานศึกษาได้มีการจัดทำบัญชีการเงินโดยบันทึกบัญชีประจำวันรายการรับหรือจ่ายเงินของสถานศึกษาอย่างครบถ้วน ตามระบบบัญชีและเป็นไปตามระเบียบที่ทางราชการกำหนด ($\bar{X} = 3.93$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาได้มีการจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชีต่าง ๆ เพื่อบันทึกบัญชีเล่มย่อยตามรายการต่าง ๆ ของสถานศึกษาอย่างเป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.08$)

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ผลการศึกษาปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ใน 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ 2) ด้านการจัดสรรงบประมาณ 3) ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน 4) ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา 5) ด้านการบริหารการเงิน และ 6) ด้านการบริหารการบัญชี ดังปรากฏในตาราง 10

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ในภาพรวม

ด้าน	รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 96)		ระดับ ปัญหา
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ	2.61	0.73	ปานกลาง
2	ด้านการจัดสรรงบประมาณ	2.64	0.76	ปานกลาง
3	ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และ รายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน	2.55	0.74	ปานกลาง
4	ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อ การศึกษา	2.49	0.76	น้อย
5	ด้านการบริหารการเงิน	3.14	0.65	ปานกลาง
6	ด้านการบริหารการบัญชี	2.48	0.76	น้อย
รวม		2.65	0.63	ปานกลาง

จากตาราง 10 พบว่า ปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารการเงิน ($\bar{X} = 3.14$) รองลงมา คือ ด้านการจัดสรรงบประมาณ ($\bar{X} = 2.64$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารการบัญชี ($\bar{X} = 2.48$)

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ

ข้อ	รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 96)		ระดับ ปัญหา
		$\bar{x}$	S.D.	
1	สถานศึกษาแต่งตั้งครูให้เป็นคณะกรรมการดำเนินงานร่วมกันศึกษาข้อตกลงการปฏิบัติงานและผลการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ทำกับเขตพื้นที่การศึกษา	2.44	0.83	น้อย
2	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูร่วมกันวิเคราะห์เป้าหมายและนโยบายทางการศึกษาตามความต้องการของสถานศึกษาและกรอบทิศทางของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	3.02	0.85	ปานกลาง
3	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำกลยุทธ์และแผนพัฒนาการศึกษาตามความต้องการของสถานศึกษา	3.71	1.18	มาก
4	สถานศึกษาวิเคราะห์ความสำคัญของแผนงบประมาณ แผนงาน โครงการ ให้สอดคล้องกับนโยบายของเขตพื้นที่การศึกษา	2.48	0.97	น้อย
5	สถานศึกษาจัดทำรายละเอียดการเสนอของบประมาณตามแผนงบประมาณ แผนงาน โครงการ ให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับกลยุทธ์ของสถานศึกษา	2.27	0.98	น้อย
รวม		2.61	0.73	ปานกลาง

จากตาราง 11 พบว่า ปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำกลยุทธ์และแผนพัฒนาการศึกษาตามความต้องการของสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.71$) รองลงมา คือ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูร่วมกันวิเคราะห์

เป้าหมายและนโยบายทางการศึกษาตามความต้องการของสถานศึกษาและกรอบทิศทางของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ($\bar{X}$ = 3.02) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาจัดทำรายละเอียดการเสนอของงบประมาณ ตามแผนงบประมาณ แผนงาน โครงการ ให้ความชัดเจนและสอดคล้องกับกลยุทธ์ของสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 2.27)

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาอำเภองาว เพชร ด้านการจัดสรรงบประมาณ

ข้อ	รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 96)		ระดับ ปัญหา
		$\bar{X}$	S.D.	
1	สถานศึกษาได้มีการศึกษา วิเคราะห์และตรวจสอบความชัดเจนและความถูกต้องของข้อมูลการจัดสรรงบประมาณที่สถานศึกษาได้รับจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	3.55	1.46	มาก
2	สถานศึกษาได้มีการวิเคราะห์และตรวจสอบงบประมาณอย่างเปิดเผย ในการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจที่ต้องดำเนินงานตามแผนงบประมาณ แผนงาน งานโครงการของสถานศึกษา	3.01	0.97	ปานกลาง
3	สถานศึกษาได้มีการจัดทำรายละเอียดการจัดสรรงบประมาณโดยจัดลำดับความสำคัญและเกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้งบประมาณ ตามแผนการปฏิบัติการประจำปีที่สุดคล้องกับวงเงินงบประมาณของสถานศึกษา	3.13	1.23	ปานกลาง
4	สถานศึกษามีการเบิกจ่ายงบประมาณประเภทต่าง ๆ ให้เป็นไปตามรายละเอียดการขออนุมัติใช้เงินตามโครงการ ตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา	3.03	1.05	ปานกลาง
5	สถานศึกษามีการโอนเงินงบประมาณตามระเบียบขั้นตอนและวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนดเป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา	2.36	0.97	น้อย

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 96)		ระดับ ปัญหา
		$\bar{X}$	S.D.	
6	สถานศึกษามีการอนุมัติการใช้งบประมาณของ สถานศึกษาตามประเภทและรายการตามที่ได้รับ จัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการ ประจำปีของสถานศึกษา	2.35	1.11	น้อย
รวม		2.64	0.76	ปานกลาง

จากตาราง 12 พบว่า ปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการจัดสรรงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาได้มีการศึกษา วิเคราะห์และตรวจสอบความชัดเจนและความถูกต้องของข้อมูลการจัดสรรงบประมาณที่สถานศึกษาได้รับจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ($\bar{X} = 3.55$) รองลงมา คือ สถานศึกษาได้มีการจัดทำรายละเอียดการจัดสรรงบประมาณโดยจัดลำดับความสำคัญและเกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้งบประมาณ ตามแผนการปฏิบัติการประจำปีที่สุดคล้องกับวงเงินงบประมาณของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.13$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการอนุมัติการใช้งบประมาณของสถานศึกษาตามประเภทและรายการตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.35$)

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาอำเภองาว เพชร ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและ รายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน

ข้อ	รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 96)		ระดับ ปัญหา
		$\bar{x}$	S.D.	
1	สถานศึกษาได้จัดทำแผนการกำกับ ตรวจสอบ ติดตาม การใช้เงินและผลการดำเนินงานตามโครงการของ สถานศึกษาอย่างเป็นระยะ และเป็นปัจจุบัน	2.45	0.98	น้อย
2	สถานศึกษาได้จัดทำข้อสรุปผลการกำกับ ตรวจสอบ ติดตาม การใช้เงินและผลการดำเนินงานตามโครงการ ของสถานศึกษาอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้สถานศึกษาเร่ง แก้ปัญหาได้ทันสถานการณ์	2.48	1.09	น้อย
3	สถานศึกษามีการประเมินแผนพัฒนาการศึกษาและ แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาโดยสามารถ ตรวจสอบได้อย่างเปิดเผยจากบุคลากรภายนอก	3.11	1.24	ปานกลาง
4	สถานศึกษาได้จัดทำรายงานการใช้งบประมาณประจำปี ของสถานศึกษาตามรายละเอียดของโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษา โดยสามารถตรวจสอบได้จาก คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.40	1.00	ปานกลาง
5	สถานศึกษาได้มีการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศรายงาน การใช้งบประมาณประจำปีของสถาน ศึกษาตาม รายละเอียดของโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษา อย่างเปิดเผย	2.43	1.00	น้อย
6	สถานศึกษาได้มีการรายงานผลการประเมินการใช้ งบประมาณของสถานศึกษาต่อคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามระยะเวลาที่กำหนด	2.44	1.12	น้อย
รวม		2.55	0.47	ปานกลาง

จากตาราง 13 พบว่า ปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาได้จัดทำรายงานการใช้งบประมาณประจำปีของสถานศึกษาตามรายละเอียดของโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษา โดยสามารถตรวจสอบได้จากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 3.40$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการประเมินแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาโดยสามารถตรวจสอบได้อย่างเปิดเผยจากบุคลากรภายนอก ($\bar{X} = 3.11$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาได้มีการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศรายงานการใช้งบประมาณประจำปีของสถานศึกษาตามรายละเอียดของโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษา อย่างเปิดเผย ($\bar{X} = 2.43$)

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

ข้อ	รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 96)		ระดับ ปัญหา
		$\bar{X}$	S.D.	
1	สถานศึกษาร่วมกับบุคคลและหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน วางระบบการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด	3.53	1.03	มาก
2	สถานศึกษาได้มีการจัดทำแผนการระดมทรัพยากรทางการศึกษาและทุนการศึกษาอย่างเปิดเผยและเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง	2.46	1.06	น้อย
3	สถานศึกษาได้มีการจัดทำแนวปฏิบัติในการจัดหารายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษาให้เป็นไปตามขั้นตอนระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	2.41	1.05	น้อย

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 127)		ระดับ ปัญหา
		$\bar{X}$	S.D.	
4	สถานศึกษาได้มีการจัดทำทะเบียนคุมการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาและทุนการศึกษาให้เป็นไปตามขั้นตอนระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	2.43	1.07	น้อย
5	สถานศึกษาได้มีการเก็บรักษาเงินที่ทรัพยากรของสถานศึกษาและทุนการศึกษาให้เป็นไปตามขั้นตอนระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	2.44	1.14	น้อย
6	สถานศึกษาได้มีการเบิกจ่ายทรัพยากรของสถานศึกษาและทุนการศึกษาให้เป็นไปตามขั้นตอน ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	2.32	1.08	น้อย
รวม		2.49	0.76	น้อย

จากตาราง 14 พบว่า ปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาร่วมกับบุคคลและหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน วางระบบการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ($\bar{X} = 3.53$) รองลงมา คือ สถานศึกษาได้มีการจัดทำแผนการระดมทรัพยากรทางการศึกษาและทุนการศึกษาอย่างเปิดเผยและเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ($\bar{X} = 2.46$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาได้มีการเบิกจ่ายทรัพยากรของสถานศึกษาและทุนการศึกษาให้เป็นไปตามขั้นตอนระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 2.32$)

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการบริหารการเงิน

ข้อ	รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 96)		ระดับ ปัญหา
		$\bar{x}$	S.D.	
1	สถานศึกษาได้ควบคุมการเบิกเงินจากคลังของสถานศึกษา โดยยื่นหลักฐานการขอเบิกเงินทุกรายการ เบิกผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามระบบ	3.04	1.08	ปานกลาง
2	สถานศึกษามีการรับเงินนอกงบประมาณและเงินรายได้แผ่นดินของสถานศึกษาด้วยความซื่อตรงและครบถ้วน	3.07	1.20	ปานกลาง
3	สถานศึกษามีการเก็บรักษาเงินนอกงบประมาณและเงินรายได้แผ่นดินของสถานศึกษาอย่างรอบคอบและครบถ้วน	3.03	1.23	ปานกลาง
4	การจ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษา ได้ดำเนินการตามหลักฐานเอกสารการขอเบิกจ่ายและเป็นไปตามขั้นตอน ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด	3.61	1.01	มาก
5	สถานศึกษาได้มีการเงินนำส่งเงินรายได้แผ่นดินผ่านธนาคารหรือส่งส่วนราชการผู้เบิกต้นสังกัดแยกตามประเภทของเงินและมีทะเบียนคุมเงินอย่างครบถ้วน	3.05	1.32	ปานกลาง
6	ในการโอนเงินงบประมาณของสถานศึกษา ได้มีการจัดทำเอกสารหลักฐานที่ถูกต้องและเป็นไปตามขั้นตอน ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด	3.02	1.15	ปานกลาง
7	การกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปีของสถานศึกษา ได้ดำเนินการก่อนสิ้นปีงบประมาณโดยปฏิบัติตามวิธีการที่ระเบียบกระทรวงการคลังกำหนด	3.13	1.13	ปานกลาง
รวม		3.14	0.65	ปานกลาง

จากตาราง 15 พบว่า ปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการบริหารการเงิน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษา ได้ดำเนินการตามหลักฐานเอกสารการขอเบิกจ่ายและเป็นไปตามขั้นตอน ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด ($\bar{X} = 3.61$) รองลงมา คือ การกักเงินไว้เบิกเหลือมือของสถานศึกษา ได้ดำเนินการก่อนสิ้นปีงบประมาณโดยปฏิบัติตามวิธีการที่ระเบียบกระทรวงการคลังกำหนด ($\bar{X} = 3.13$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ในการโอนเงินงบประมาณของสถานศึกษา ได้มีการจัดทำเอกสารหลักฐานที่ถูกต้องและเป็นไปตามขั้นตอน ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด ($\bar{X} = 3.02$)

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการบริหารการบัญชี

ข้อ	รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 96)		ระดับ ปัญหา
		$\bar{X}$	S.D.	
1	สถานศึกษาได้มีการจัดทำบัญชีการเงินโดยบันทึกบัญชีประจำวันรายการรับหรือจ่ายเงินของสถานศึกษาอย่างครบถ้วน ตามระบบบัญชีและเป็นไปตามระเบียบที่ทางราชการกำหนด	2.48	0.99	น้อย
2	สถานศึกษาได้มีการจัดทำรายงานการสรุปรายการบันทึกบัญชีรายการรับหรือจ่ายเงินผ่านบัญชีโดยแยกประเภทเงินสด เงินฝากธนาคาร และเงินฝากคลังให้เป็นปัจจุบัน	3.09	1.08	ปานกลาง
3	สถานศึกษาได้มีการตรวจสอบความถูกต้องของตัวเงินสดและเงินฝากธนาคารตามรายงานคงเหลือประจำวันอย่างสม่ำเสมอและละเอียดถี่ถ้วน	2.47	1.05	น้อย
4	สถานศึกษาได้มีการจัดทำรายงานทางการเงินประจำเดือนส่งไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นประจำทุกสิ้นเดือน	3.03	1.12	ปานกลาง

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	กลุ่มตัวอย่าง (n = 127)		ระดับ ปัญหา
		$\bar{X}$	S.D.	
5	สถานศึกษาได้มีการจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชีต่าง ๆ เพื่อบันทึกบัญชีเล่มย่อยตามรายการต่าง ๆ ของสถานศึกษาอย่างเป็นปัจจุบัน	3.16	1.09	ปานกลาง
รวม		2.48	0.76	น้อย

จากตาราง 16 พบว่า ปัญหาการบริหารงาน งบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการบริหารการบัญชี โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาได้มีการจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชีต่าง ๆ เพื่อบันทึกบัญชีเล่มย่อยตามรายการต่าง ๆ ของสถานศึกษาอย่างเป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.16$) รองลงมา คือ สถานศึกษาได้มีการจัดทำรายงานการสรุปรายการบันทึกบัญชีรายการรับหรือจ่ายเงินผ่านบัญชีโดยแยกประเภทเงินสด เงินฝากธนาคาร และเงินฝากคลังให้เป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.09$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาได้มีการตรวจสอบความถูกต้องของตัวเงินสดและเงินฝากธนาคารตามรายงานคงเหลือประจำวันอย่างสม่ำเสมอและละเอียดถี่ถ้วน ($\bar{X} = 2.47$)

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน โดยนำผลจากการศึกษาปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร มาเป็นกรอบในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยขอ นำเสนอผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

1. ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ

สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำกลยุทธ์และแผนพัฒนาการศึกษา ตามความต้องการของสถานศึกษา ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

... ควรให้ผู้บริหารจัดอบรม ให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องและข้อมูลที่สำคัญในการ จัดทำกลยุทธ์และแผนพัฒนาการศึกษา ให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา เพราะเมื่อคณะครูมีความรู้ที่ ถูกต้อง และมีความเข้าใจในขั้นตอนการทำ จะส่งผลให้เกิดความอยากมีส่วนร่วมในการจัดทำมากขึ้น

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 27 ตุลาคม 2564)

... นโยบายของผู้บริหารต้องเปิดโอกาสให้บุคลากรในโรงเรียน มีส่วนร่วมในการจัดทำ กลยุทธ์และแผนพัฒนาการศึกษา และผู้บริหารต้องให้ความรู้แก่บุคลากรในโรงเรียน ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดทำกลยุทธ์และแผนพัฒนาการศึกษา อย่างถูกต้อง เพื่อเป็นการแก้ปัญหา บุคลากรในโรงเรียน ขาดความรู้ ความเข้าใจ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 5 พฤศจิกายน 2564)

... ให้มีการแต่งตั้งหัวหน้าระดับชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระ เป็นผู้นำในการนำบุคลากรใน โรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดทำกลยุทธ์และแผนพัฒนาการศึกษาตามความต้องการของ สถานศึกษา

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 5 ธันวาคม 2564)

สรุปแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ดังนี้

1. ผู้บริหารควรจัดอบรม ให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องและข้อมูลที่สำคัญในการจัดทำกลยุทธ์และแผนพัฒนาการศึกษา ให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา
2. มีการแต่งตั้งหัวหน้าระดับชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระ เป็นผู้นำในการนำบุคลากรในโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดทำกลยุทธ์และแผนพัฒนาการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับหลักความมีส่วนร่วม

2. ด้านการจัดสรรงบประมาณ

สถานศึกษาได้มีการศึกษา วิเคราะห์และตรวจสอบความชัดเจนและความถูกต้องของข้อมูลการจัดสรรงบประมาณที่สถานศึกษาได้รับจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

... ผู้บริหารควรมีการกำกับ ติดตาม ของผู้ดำเนินงาน ให้มีการวิเคราะห์และตรวจสอบความชัดเจนและความถูกต้องของข้อมูลการจัดสรรงบประมาณที่สถานศึกษาได้รับ และคอยให้คำปรึกษา แนะนำ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 27 ตุลาคม 2564)

... สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีความชัดเจนในการให้โรงเรียนประมาณการงบประมาณ ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์อยู่แล้ว ดังนั้น เมื่อได้รับจัดสรรงบประมาณให้โรงเรียนจัดทำประมาณการ โดยยึดราคากลางของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งผู้บริหารต้องคอยนิเทศกำกับ ติดตาม ว่าเป็นไปตามระเบียบ ราคากลางที่กำหนดหรือไม่

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 5 พฤศจิกายน 2564)

... ให้สถานศึกษาทำการแบ่งงบประมาณที่ได้รับจัดสรรอย่างชัดเจน โดยจัดลำดับความสำคัญของโครงการ กิจกรรมที่ดำเนินการ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 5 ธันวาคม 2564)

สรุปแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการจัดสรรงบประมาณ ดังนี้

1. ผู้บริหารควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ของผู้ดำเนินงาน ให้มีการวิเคราะห์และตรวจสอบความชัดเจนและความถูกต้องของข้อมูลการจัดสรรงบประมาณที่สถานศึกษาได้รับ
2. สถานศึกษาทำการแบ่งงบประมาณที่ได้รับจัดสรรอย่างชัดเจน โดยจัดลำดับความสำคัญของโครงการ กิจกรรมที่ดำเนินการ และจัดทำประมาณการ โดยยึดราคากลางของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งสอดคล้องกับหลักความโปร่งใส

3. ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน

สถานศึกษาได้จัดทำรายงานการใช้งบประมาณประจำปีของสถานศึกษาตามรายละเอียดของโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษา โดยสามารถตรวจสอบได้จากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

... ควรเชิญคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือตัวแทนเข้ามาร่วมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดของโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษาและร่วมตัดสินใจในการใช้งบประมาณต่าง ๆ ในสถานศึกษา

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 27 ตุลาคม 2564)

... โรงเรียนเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีบทบาท หน้าที่ในการเห็นชอบในการอนุมัติการใช้งบประมาณ เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโรงเรียน โดยการเชิญประชุมตามวาระต่าง ๆ หรืออาจจัดประชุมภาคี 4 ฝ่าย โดยเชิญให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ของโรงเรียนและร่วมตรวจสอบความโปร่งใสของโครงการนั้น ๆ

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 5 พฤศจิกายน 2564)

... ให้มีการรายงานการใช้งบประมาณประจำปีของสถานศึกษาตามรายละเอียดของโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีการประเมินปีละ 2 ครั้ง

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 5 ธันวาคม 2564)

สรุปแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน ดังนี้

1. ผู้บริหารควรเชิญคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโรงเรียน มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ของโรงเรียนและร่วมตรวจสอบความโปร่งใสของโครงการนั้น ๆ

2. ให้มีการรายงานการใช้งบประมาณประจำปีของสถานศึกษาตามรายละเอียดของโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีการประเมินปีละ 2 ครั้งซึ่งสอดคล้องกับหลักความโปร่งใส

4. ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

สถานศึกษาร่วมกับบุคคลและหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน วางระบบการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

... ผู้บริหารควรจัดตั้งคณะกรรมการจากตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการตรวจสอบการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาว่ามีประสิทธิภาพหรือไม่ การใช้งบประมาณนั้นเกิดประโยชน์สูงสุดหรือไม่

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 27 ตุลาคม 2564)

... โรงเรียนวางเป้าหมายในการระดมทรัพยากร โดยจัดให้มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน อาจเป็นสมาคมศิษย์เก่าหรือเครือข่ายต่าง ๆ และให้มีการตั้งคณะกรรมการ เพื่อทำการตรวจสอบความคุ้มค่า ตรวจสอบโครงการ กิจกรรม ต่าง ๆ ของโรงเรียน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 5 พฤศจิกายน 2564)

... สถานศึกษาควรวางแผนระบบการใช้งบประมาณโดยยึดหลักความคุ้มค่า ความประหยัด ความจำเป็น และจะต้องมีการออกระเบียบการใช้งบประมาณให้ชัดเจน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 5 ธันวาคม 2564)

สรุปแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ดังนี้

1. ผู้บริหารควรมีการแต่งตั้งตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อทำการตรวจสอบความคุ้มค่า ตรวจสอบโครงการ กิจกรรม ต่าง ๆ ของโรงเรียน
2. สถานศึกษาวางเป้าหมาย และวางแผนระบบการใช้งบประมาณโดยยึดหลักความคุ้มค่า ความประหยัด ความจำเป็น และจะต้องมีการออกระเบียบการใช้งบประมาณให้ชัดเจน

5. ด้านการบริหารการเงิน

การจ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษา ได้ดำเนินการตามหลักฐานเอกสารการขอเบิกจ่ายและเป็นไปตามขั้นตอน ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

... ในส่วนของสถานศึกษาที่มีปัญหาเกี่ยวกับการจ่ายเงินงบประมาณในส่วนของการทำหลักฐานที่ยังมีไม่ถูกต้องและครบถ้วนตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องผู้บริหารสถานศึกษาผู้ที่ได้รับคำสั่งแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารการเงิน ควรควบคุม กำกับ ติดตาม การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของสถานศึกษาให้ปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด รวมถึงให้คำแนะนำ คำปรึกษาในการปฏิบัติงาน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 27 ตุลาคม 2564)

... ผู้ปฏิบัติงานการเงิน หรือ เจ้าหน้าที่การเงิน ควรเข้าใจระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดทำหลักฐาน เอกสารการขอเบิกจ่ายเสียก่อน จากนั้น ให้หัวหน้าฝ่ายงานงบประมาณ หรือ หัวหน้างานการเงิน คอยตรวจสอบหลักฐาน เอกสาร คอยนิเทศกำกับ ติดตาม ให้คำแนะนำกับผู้ปฏิบัติงานการเงิน หรือ เจ้าหน้าที่การเงิน หรืออาจมีผู้ตรวจสอบจากภายนอก เช่น สำนักงานตรวจสอบภายใน จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามาช่วยตรวจสอบอีกครั้ง

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 5 พฤศจิกายน 2564)

... เจ้าหน้าที่การเงินควรผ่านการอบรมเกี่ยวกับการจัดทำหลักฐานเอกสารการขอเบิกจ่ายที่ถูกต้อง เพื่อให้มีความรู้ในการจัดทำหลักฐานเอกสารให้เป็นไปตามขั้นตอน ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 5 ธันวาคม 2564)

สรุปแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการบริหารการเงิน ดังนี้

1. ผู้บริหารควรควบคุม กำกับ ติดตาม การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของสถานศึกษาให้ปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด
2. มีการตรวจสอบหลักฐาน เอกสาร จากหัวหน้าฝ่ายงานงบประมาณ หรือ หัวหน้างานการเงิน รวมทั้งมีผู้ตรวจสอบจากภายนอก เช่น สำนักงานตรวจสอบภายใน จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามาช่วยตรวจสอบ ซึ่งสอดคล้องกับหลักนิติธรรม
3. เจ้าหน้าที่การเงินควรผ่านการอบรมเกี่ยวกับการจัดทำหลักฐานเอกสาร เพื่อให้มีความรู้ในการจัดทำหลักฐานเอกสารให้เป็นไปตามขั้นตอน ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด

6. ด้านการบริหารการบัญชี

สถานศึกษาได้มีการจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชีต่าง ๆ เพื่อบันทึกบัญชีเล่มย่อยตามรายการต่าง ๆ ของสถานศึกษาอย่างเป็นปัจจุบัน ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

... ในส่วนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชรทุกปีงบประมาณ หน่วยตรวจสอบภายในจะมีการออกตรวจ ติดตาม การปฏิบัติงานด้านการเงินบัญชีและพัสดุของสถานศึกษาในสังกัด เพื่อให้โรงเรียนได้ดำเนินการด้านการเงิน บัญชีและพัสดุเป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่กำหนด การจัดทำบัญชี หากตรวจพบข้อที่ปฏิบัติไม่ครบถ้วนก็จะให้คำแนะนำแก่ผู้ปฏิบัติงานของสถานศึกษา ให้สถานศึกษามีการจัดทำบัญชีได้อย่างถูกต้อง โดยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ได้รับมอบหมายต้องมีการควบคุม ดูแล ด้านการบันทึกบัญชี ตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการด้านการจัดทำบัญชี การบันทึกบัญชีต่าง ๆ ให้ครบถ้วนเป็นปัจจุบัน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 27 ตุลาคม 2564)

... การทำงานให้เป็นปัจจุบันเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่บัญชี ซึ่งเป็นเรื่องส่วนบุคคล ต้องมีความรับผิดชอบสูง โดยหัวหน้างานการเงิน จะต้องคัดเลือกบุคคลที่มีความรับผิดชอบสูง เข้ามาทำงานส่วนนี้ อีกทั้งหัวหน้าต้องเข้าไปเฝ้า กำกับ ติดตามตรวจสอบ ให้การจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชีต่าง ๆ บัญชีเล่มย่อยเป็นปัจจุบัน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, 5 พฤศจิกายน 2564)

... ผู้บริหารควรเลือกคนให้เหมาะสมกับงาน คือ เจ้าหน้าที่บัญชีควรเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ ยึดหลักความรับผิดชอบ ทำงานไม่ล่าช้าและมีความตรงไปตรงมา เพื่อให้การบันทึกบัญชีต่าง ๆ ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน

(ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, 5 ธันวาคม 2564)

สรุปแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการบริหารการบัญชี ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ได้รับมอบหมายควรมีการควบคุม ดูแล ตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ การบันทึกบัญชีต่าง ๆ ให้ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน
2. คัดเลือกคนให้เหมาะสมกับงาน โดยเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ ยึดหลักความรับผิดชอบ ทำงานไม่ล่าช้าและมีความตรงไปตรงมา

ตาราง 17 แสดงแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ด้าน	แนวทางการบริหารงานงบประมาณ ตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
1. ด้านการจัดทำและ เสนอของงบประมาณ	1.1 ผู้บริหารควรจัดอบรม ให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องและข้อมูลที่สำคัญในการจัดทำกลยุทธ์และแผนพัฒนาการศึกษา ให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา 1.2 มีการแต่งตั้งหัวหน้าระดับชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระ เป็นผู้นำในการนำบุคลากรในโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดทำกลยุทธ์และแผนพัฒนาการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับหลักความร่วมมือ
2. ด้านการจัดสรร งบประมาณ	2.1 ผู้บริหารควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ของผู้ดำเนินงาน ให้มีการวิเคราะห์และตรวจสอบความชัดเจนและความถูกต้องของข้อมูลการจัดสรรงบประมาณที่สถานศึกษาได้รับ 2.2 สถานศึกษาทำการแบ่งงบประมาณที่ได้รับจัดสรรอย่างชัดเจน โดยจัดลำดับความสำคัญของโครงการ กิจกรรมที่ดำเนินการ และจัดทำประมาณการ โดยยึดราคากลางของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งสอดคล้องกับหลักความโปร่งใส
3. ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้ เงิน และ ผล การ ดำเนินงาน	3.1 ผู้บริหารควรเชิญคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโรงเรียน มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียนและร่วมตรวจสอบความโปร่งใสของโครงการนั้น ๆ 3.2 ให้มีการรายงานการใช้งบประมาณประจำปีของสถานศึกษาตามรายละเอียดของโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีการประเมินปีละ 2 ครั้งซึ่งสอดคล้องกับหลักความโปร่งใส

ตาราง 17 (ต่อ)

ด้าน	แนวทางการบริหารงานงบประมาณ ตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
4. ด้านการระดม ทรัพยากรและการ ลงทุนเพื่อการศึกษา	4.1 ผู้บริหารควรมีการแต่งตั้งตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อทำการตรวจสอบความคุ้มค่า ตรวจสอบโครงการ กิจกรรม ต่าง ๆ ของโรงเรียน 4.2 สถานศึกษาวางแผนเป้าหมาย และวางแผนระบบการใช้งบประมาณ โดยยึดหลักความคุ้มค่า ความประหยัด ความจำเป็น และจะต้องมีการออกระเบียบการใช้งบประมาณให้ชัดเจน
5. ด้านการบริหาร การเงิน	5.1 ผู้บริหารควรควบคุม กำกับ ติดตาม การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของสถานศึกษาให้ปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด 5.2 มีการตรวจสอบหลักฐาน เอกสาร จากหัวหน้าฝ่ายงานงบประมาณ หรือ หัวหน้างานการเงิน รวมทั้งมีผู้ตรวจสอบจากภายนอก เช่น สำนักงานตรวจสอบภายใน จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามาช่วยตรวจสอบ ซึ่งสอดคล้องกับหลักนิติธรรม 5.3 เจ้าหน้าที่การเงินควรผ่านการอบรมเกี่ยวกับการจัดทำหลักฐานเอกสาร เพื่อให้มีความรู้ในการจัดทำหลักฐานเอกสารให้เป็นไปตามขั้นตอน ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด
6. ด้านการบริหารการ บัญชี	6.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ได้รับมอบหมายควรมีการควบคุม ดูแล ตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการ การบันทึกบัญชีต่าง ๆ ให้ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน 6.2 คัดเลือกคนให้เหมาะสมกับงาน โดยเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ ยึดหลักความรับผิดชอบ ทำงานไม่ล่าช้าและมีความตรงไปตรงมา

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัย เรื่อง สภาพ ปัญหาและแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น 2 ตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 32 คน หัวหน้างานงบประมาณ จำนวน 32 คน และครูที่ปฏิบัติหน้าที่งานการเงิน จำนวน 32 คน รวมทั้งสิ้น 96 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยผู้ให้ข้อมูล จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาศภาพการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร พบว่า สภาพการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ รองลงมา คือ ด้านการจัดสรรงบประมาณ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารการเงิน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผลได้ ดังนี้

1.1 ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาวិเคราะห์ความสำคัญของแผนงบประมาณ แผนงาน โครงการ ให้สอดคล้องกับนโยบายของเขตพื้นที่การศึกษา รองลงมา คือ

สถานศึกษาจัดทำรายละเอียดการเสนอของบประมาณ ตามแผนงบประมาณ แผนงาน โครงการ ให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับกลยุทธ์ของสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาแต่งตั้งครูให้เป็นคณะกรรมการดำเนินงานร่วมกันศึกษาข้อตกลงการปฏิบัติงานและผลการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ทำกับเขตพื้นที่การศึกษา

1.2 ด้านการจัดสรรงบประมาณ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการเบิกจ่ายงบประมาณประเภทต่าง ๆ ให้เป็นไปตามรายละเอียดการขออนุมัติใช้เงินตามโครงการ ตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา รองลงมา คือ สถานศึกษามีการอนุมัติการใช้งบประมาณของสถานศึกษาตามประเภทและรายการตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาได้มีการศึกษา วิเคราะห์และตรวจสอบความชัดเจนและความถูกต้องของข้อมูลการจัดสรรงบประมาณที่สถานศึกษาได้รับจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1.3 ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาได้มีการรายงานผลการประเมินการใช้งบประมาณของสถานศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด รองลงมา คือ สถานศึกษาได้มีการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศรายงานการใช้งบประมาณประจำปีของสถานศึกษาตามรายละเอียดของโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษา อย่างเปิดเผย และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาได้จัดทำรายงานการใช้งบประมาณประจำปีของสถานศึกษาตามรายละเอียดของโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษา โดยสามารถตรวจสอบได้จากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.4 ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาได้มีการเบิกจ่ายทรัพยากรของสถานศึกษาและทุนการศึกษาให้เป็นไปตามขั้นตอน ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รองลงมา คือ สถานศึกษาได้มีการเก็บรักษาเงินที่ทรัพยากรของสถานศึกษาและทุนการศึกษาให้เป็นไปตามขั้นตอน ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาร่วมกับบุคคลและหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน วางระบบการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

1.5 ด้านการบริหารการเงิน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาได้ควบคุมการเบิกเงินจากคลังของสถานศึกษาโดยยื่นหลักฐานการขอเบิกเงินทุกรายการเบิกผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามระบบ รองลงมา คือ การกักเงินไว้เบิกเหลือมปีของสถานศึกษา ได้ดำเนินการก่อนสิ้นปีงบประมาณโดยปฏิบัติตาม

วิธีการที่ระบียบกระทรวงการคลังกำหนด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษา ได้ดำเนินการตามหลักฐานเอกสารการขอเบิกจ่ายและเป็นไปตามขั้นตอน ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด

1.6 ด้านการบริหารการบัญชี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาได้มีการตรวจสอบความถูกต้องของตัวเงินสดและเงินฝากธนาคารตามรายงานคงเหลือประจำวันอย่างสม่ำเสมอและละเอียดถี่ถ้วน รองลงมา คือ สถานศึกษาได้มีการจัดทำบัญชีการเงินโดยบันทึกบัญชีประจำวันรายการรับหรือจ่ายเงินของสถานศึกษาอย่างครบถ้วน ตามระบบบัญชีและเป็นไปตามระเบียบที่ทางราชการกำหนด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาได้มีการจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชีต่าง ๆ เพื่อบันทึกบัญชีเล่มย่อยตามรายการต่าง ๆ ของสถานศึกษาอย่างเป็นปัจจุบัน

2. ผลการศึกษาปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร พบว่า ปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารการเงิน รองลงมา คือ ด้านการจัดสรรงบประมาณ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารการบัญชี และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผลได้ ดังนี้

2.1 ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำกลยุทธ์และแผนพัฒนาการศึกษาตามความต้องการของสถานศึกษา รองลงมา คือ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูร่วมกันวิเคราะห์เป้าหมายและนโยบายทางการศึกษาตามความต้องการของสถานศึกษาและกรอบทิศทางของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาจัดทำรายละเอียดการเสนอของบประมาณ ตามแผนงบประมาณ แผนงาน โครงการ ให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับกลยุทธ์ของสถานศึกษา

2.2 ด้านการจัดสรรงบประมาณ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาได้มีการศึกษา วิเคราะห์และตรวจสอบความชัดเจนและความถูกต้องของข้อมูลการจัดสรรงบประมาณที่สถานศึกษาได้รับจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รองลงมา คือ สถานศึกษาได้มีการจัดทำรายละเอียดการจัดสรรงบประมาณโดยจัดลำดับความสำคัญและเกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้งบประมาณ ตามแผนการปฏิบัติการประจำปี ที่สอดคล้องกับวงเงินงบประมาณของสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการอนุมัติการใช้งบประมาณของสถานศึกษาตามประเภทและรายการตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

2.3 ด้านการตรวจสอบ ติดตามประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาได้จัดทำรายงานการใช้งบประมาณประจำปีของสถานศึกษาตามรายละเอียดของโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษา โดยสามารถตรวจสอบได้จากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รองลงมา คือ สถานศึกษามีการประเมินแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาโดยสามารถตรวจสอบได้อย่างเปิดเผยจากบุคลากรภายนอก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาได้มีการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศรายงานการใช้งบประมาณประจำปีของสถานศึกษาตามรายละเอียดของโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษา อย่างเปิดเผย

2.4 ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาร่วมกับบุคคลและหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน วางระบบการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด รองลงมา คือ สถานศึกษาได้มีการจัดทำแผนการระดมทรัพยากรทางการศึกษา และทุนการศึกษาอย่างเปิดเผยและเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาได้มีการเบิกจ่ายทรัพยากรของสถานศึกษาและทุนการศึกษาให้เป็นไปตามขั้นตอน ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2.5 ด้านการบริหารการเงิน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษา ได้ดำเนินการตามหลักฐานเอกสารการขอเบิกจ่ายและเป็นไปตามขั้นตอน ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด รองลงมา คือ การกักเงินไว้เบิกเหลือมปีของสถานศึกษา ได้ดำเนินการก่อนสิ้นปีงบประมาณโดยปฏิบัติตามวิธีการที่ระเบียบกระทรวงการคลังกำหนด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ในการโอนเงินงบประมาณของสถานศึกษา ได้มีการจัดทำเอกสารหลักฐานที่ถูกต้องและเป็นไปตามขั้นตอน ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด

2.6 ด้านการบริหารการบัญชี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาได้มีการจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชีต่าง ๆ เพื่อบันทึกบัญชีเล่มย่อยตามรายการต่าง ๆ ของสถานศึกษาอย่างเป็นปัจจุบัน รองลงมา คือ สถานศึกษาได้มีการจัดทำรายงานการสรุปรายการบันทึกบัญชีรายการรับหรือจ่ายเงินผ่านบัญชีโดยแยกประเภทเงินสด เงินฝากธนาคาร และเงินฝากคลังให้เป็นปัจจุบัน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาได้มีการตรวจสอบความถูกต้องของตัวเงินสดและเงินฝากธนาคารตามรายงานคงเหลือประจำวันอย่างสม่ำเสมอและละเอียดถี่ถ้วน

3. ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร มีแนวทางในการพัฒนาดังนี้

3.1 ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ พบว่า ผู้บริหารควรจัดอบรม ให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องและข้อมูลที่สำคัญในการจัดทำกลยุทธ์และแผนพัฒนาการศึกษา ให้แก่บุคลากร ในสถานศึกษา มีการแต่งตั้งหัวหน้าระดับชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระ เป็นผู้นำในการนำบุคลากรใน โรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดทำกลยุทธ์และแผนพัฒนาการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับหลักความมีส่วนร่วม

3.2 ด้านการจัดสรรงบประมาณ พบว่า ผู้บริหารควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ของผู้ ดำเนินงาน ให้มีการวิเคราะห์และตรวจสอบความชัดเจนและความถูกต้องของข้อมูลการจัดสรร งบประมาณที่สถานศึกษาได้รับ สถานศึกษาทำการแบ่งงบประมาณที่ได้รับจัดสรรอย่างชัดเจน โดย จัดลำดับความสำคัญของโครงการ กิจกรรมที่ดำเนินการ และจัดทำประมาณการ โดยยึดราคากลาง ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งสอดคล้องกับหลักความโปร่งใส

3.3 ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผล การดำเนินงาน พบว่า ผู้บริหารควรเชิญคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมใน การบริหารจัดการโรงเรียน มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ของโรงเรียนและร่วม ตรวจสอบความโปร่งใสของโครงการนั้น ๆ ให้มีการรายงานการใช้งบประมาณประจำปีของ สถานศึกษาตามรายละเอียดของโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน และมีการประเมินปีละ 2 ครั้งซึ่งสอดคล้องกับหลักความโปร่งใส

3.4 ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา พบว่า ผู้บริหารควรมี การแต่งตั้งตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อทำการตรวจสอบความคุ้มค่า ตรวจสอบ โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน โดยวางเป้าหมาย และวางแผนระบบการใช้งบประมาณโดย ยึดหลักความคุ้มค่า ความประหยัด ความจำเป็น และจะต้องมีการออกระเบียบการใช้งบประมาณ ให้ชัดเจน

3.5 ด้านการบริหารการเงิน พบว่า ผู้บริหารควรควบคุม กำกับ ติดตาม การปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่ของสถานศึกษาให้ปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด มีการตรวจสอบ หลักฐาน เอกสาร จากหัวหน้าฝ่ายงานงบประมาณ หรือ หัวหน้างานการเงิน รวมทั้งมีผู้ตรวจสอบ จากภายนอก เช่น สำนักงานตรวจสอบภายใน จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามาช่วยตรวจสอบ ซึ่งสอดคล้องกับหลักนิติธรรม และเจ้าหน้าที่การเงินควรผ่านการอบรมเกี่ยวกับการจัดทำหลักฐาน เอกสาร เพื่อให้มีความรู้ในการจัดทำหลักฐานเอกสารให้เป็นไปตามขั้นตอน ระเบียบและกฎหมายที่ เกี่ยวข้องกำหนด

3.6 ด้านการบริหารการบัญชี พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ได้รับมอบหมายควรมี การควบคุม ดูแล ตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ

การบันทึกบัญชีต่าง ๆ ให้ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน และคัดเลือกคนให้เหมาะสมกับงาน โดยเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ ยึดหลักความรับผิดชอบ ทำงานไม่ล่าช้าและมีความตรงไปตรงมา

อภิปรายผลการวิจัย

จากสรุปผลการศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาศภาพการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ได้มีการนำหลักธรรมาภิบาล ซึ่งประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า เข้ามาใช้ร่วมกับการบริหารงานงบประมาณแผ่นดินในสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริวิทย์ อัครภาวิวัฒน์ (2560) ที่ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของแสงเทียน จิตโรตติ (2560) ที่ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษา ขยายโอกาส ในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษา ขยายโอกาส ในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของพิชกัญญา กุลวงษ์ (2561) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดทำและเสนอของบประมาณนั้น เป็นการวิเคราะห์ความเหมาะสมของการเสนอของบประมาณ และจัดทำกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษา รวมทั้งพัฒนานโยบายทางการศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นต้องดำเนินการอย่างรอบคอบ สอดคล้องกับหลักความคุ้มค่า ที่กล่าวว่า ควรบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เป็นประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม สอดคล้องกับงานวิจัยของวีระพงษ์ ก้านกิ่ง (2560) ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 นั้น ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

1.2 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารการเงิน ทั้งนี้ เนื่องจากการบริหารการเงิน ไม่ว่าจะเป็น การเบิกเงิน การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน การจ่ายเงิน การนำเงินส่ง การโอนเงิน และการกันเงินไว้เบิกเหลือปี ของสถานศึกษานั้น ผู้ปฏิบัติต้องมีความรู้ ความเข้าใจอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับ ขั้นตอนการปฏิบัติต่าง ๆ สอดคล้องกับหลักนิติธรรมที่กล่าวว่า ให้ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ มิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล และสอดคล้องกับธัญญลักษณ์ สิงห์แก้ว (2559) ที่กล่าวว่า การบริหารงบประมาณของสถานศึกษายังมีปัญหาและอุปสรรคอยู่ เนื่องจากยังขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านงบประมาณ การเงิน บัญชี พัสดุโดยตรง อยู่เป็นจำนวนมาก

2. ผลการศึกษาปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารงานงบประมาณ เป็นวางแผน ดำเนินงาน ตรวจสอบดูแล การใช้จ่ายงบประมาณและจัดสรรทรัพยากรนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานงบประมาณ และครูผู้ปฏิบัติงานการเงิน ได้มีการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ในการบริหารงานงบประมาณแผ่นดินในสถานศึกษาอยู่บ้าง แต่ยังไม่นำมาใช้ให้เต็มรูปแบบ ดังนั้น จึงส่งผลให้ปัญหาการบริหารงานงบประมาณแผ่นดินตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรณีการ พูลลาภ (2559) ที่ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานการเงินและบัญชีของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ปฏิบัติงานการเงิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานการเงินและบัญชีของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ปฏิบัติงานการเงิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของอาชีวะหิ วานี (2556) ที่ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุวภัทร ไสวรรณ (2555) ที่ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานการเงินและงบประมาณของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานการเงินและงบประมาณของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของไอพี หะยสาแม็ง (2552) ที่ได้ศึกษาปัญหา

การบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าฝ่ายบริหารงานงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารการเงิน ทั้งนี้ เนื่องจากการบริหารการเงิน ไม่ว่าจะเป็น การเบิกเงิน การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน การจ่ายเงิน การนำเงินส่ง การโอนเงิน และการกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปีเป็นการดำเนินการที่มีขั้นตอนและเอกสารหลักฐานที่มีการกำหนดไว้อยู่แล้ว โดยจะต้องดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ และขั้นตอน สอดคล้องกับหลักนิติธรรมที่ว่า ให้ยึดถือปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับเหล่านี้ มิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรศักดิ์ ชัยนาง (2550) ที่ได้ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานการเงินโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานการเงินโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 นั้น การบริหารการเงิน เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

2.2 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารการบัญชี ทั้งนี้ เนื่องจากการบริหารการบัญชี เป็นการจัดทำบัญชีการเงิน บันทึกบัญชีประจำวัน สรุปรายการบันทึกบัญชีรายการรับหรือจ่ายเงิน ตรวจสอบความถูกต้องของตัวเงินสดและเงินฝากธนาคารตามรายงานคงเหลือประจำวัน จัดทำรายงานทางการเงิน จัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชีต่าง ๆ โดยยึดหลักความรับผิดชอบ ที่ว่าให้ตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดำรงค์ โตโย (2551) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 นั้น การบริหารการบัญชี เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

3. แนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ซึ่งเมื่อพิจารณาผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนวทางในการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ดังนี้

3.1 ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ พบว่า ผู้บริหารควรจัดอบรม ให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องและข้อมูลที่สำคัญในการจัดทำกลยุทธ์และแผนพัฒนาการศึกษา ให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา มีการแต่งตั้งหัวหน้าระดับชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระ เป็นผู้นำในการนำบุคลากรในโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดทำกลยุทธ์และแผนพัฒนาการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับหลักความมี

ส่วนร่วม ที่ว่า ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญต่าง ๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยของพิศกัญญา กุลวงษ์ (2561) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร พบว่า ควรส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำและการของบประมาณ โดยจัดอบรมให้ความรู้และสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความชำนาญ

3.2 ด้านการจัดสรรงบประมาณ พบว่า ผู้บริหารควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ของผู้ดำเนินงาน ให้มีการวิเคราะห์และตรวจสอบความชัดเจนและความถูกต้องของข้อมูลการจัดสรรงบประมาณที่สถานศึกษาได้รับ สถานศึกษาทำการแบ่งงบประมาณที่ได้รับจัดสรรอย่างชัดเจน โดยจัดลำดับความสำคัญของโครงการ กิจกรรมที่ดำเนินการ และจัดทำประมาณการ โดยยึดราคากลางของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สอดคล้องกับหลักความโปร่งใส ที่ว่า เป็นการสร้างความไว้วางใจระหว่างกันและกัน ให้มีความโปร่งใส มีการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์อย่างรอบคอบด้วยภาษาที่ง่าย และมีกระบวนการให้คนในประเทศตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชุดิมา พวงทอง (2563) ที่ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 พบว่า ผู้บริหารมีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โดยกำหนดสัดส่วนในการจัดสรรงบประมาณ มีการเรียงอันดับความสำคัญของแผน โครงการ กิจกรรม เป็นไปตามความต้องการและความจำเป็นของแต่ละหน่วยงานอย่างเท่าเทียม

3.3 ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน พบว่า ผู้บริหารควรเชิญคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโรงเรียน มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ของโรงเรียนและร่วมตรวจสอบความโปร่งใสของโครงการนั้น ๆ ให้มีการรายงานการใช้งบประมาณประจำปีของสถานศึกษาตามรายละเอียดของโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีการประเมินปีละ 2 ครั้ง สอดคล้องกับหลักความโปร่งใส ที่ว่า เป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์อย่างรอบคอบด้วยภาษาที่ง่าย และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชุดิมา พวงทอง (2563) ที่ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดให้จัดประชุมระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากร และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และให้ผู้รับผิดชอบโครงการ มีการนำเสนอรายงานผลการใช้งบประมาณให้กรรมการสถานศึกษาเห็นชอบ

3.4 ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา พบว่า ผู้บริหารควรมีการแต่งตั้งตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อทำการตรวจสอบความคุ้มค่า ตรวจสอบโครงการ กิจกรรม ต่าง ๆ ของโรงเรียน โดยวางเป้าหมาย และวางแผนระบบการใช้งบประมาณโดยยึดหลักความคุ้มค่า ความประหยัด ความจำเป็น และจะต้องมีการออกระเบียบการใช้งบประมาณให้ชัดเจน สอดคล้องกับหลักความคุ้มค่า ที่ว่า ควรบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เป็นประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชุตินา พวงทอง (2563) ที่ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 พบว่า ผู้รับผิดชอบโครงการเบิกจ่ายงบประมาณ โดยคำนึงถึงความคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดและทันเวลา

3.5 ด้านการบริหารการเงิน พบว่า ผู้บริหารควรควบคุม กำกับ ติดตาม การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของสถานศึกษาให้ปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด มีการตรวจสอบหลักฐาน เอกสาร จากหัวหน้าฝ่ายงานงบประมาณ หรือ หัวหน้างานการเงิน รวมทั้งมีผู้ตรวจสอบจากภายนอก เช่น สำนักงานตรวจสอบภายใน จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามาช่วยตรวจสอบ สอดคล้องกับหลักนิติธรรม ที่ว่า ให้ยึดถือปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับเหล่านี้ มิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล และเจ้าหน้าที่การเงินควรผ่านการอบรมเกี่ยวกับการจัดทำหลักฐานเอกสาร เพื่อให้มีความรู้ในการจัดทำหลักฐานเอกสารให้เป็นไปตามขั้นตอน ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุวรรณา มณีเชษฐา (2554) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานการเงินของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด พบว่า ควรมีผู้บริหารระดับสูงเข้ามานิเทศ กำกับ ติดตาม การเบิกจ่ายเงินงบประมาณอย่างสม่ำเสมอ และสอดคล้องกับงานวิจัยของพิศลักษณ์ กลวงษ์ (2561) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ พบว่า ควรสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารการเงินให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอและควรจัดอบรมหรือจัดการศึกษาดูงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการเงินให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา

3.6 ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ได้รับมอบหมายควรมีการควบคุม ดูแล ตรวจสอบ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ การบันทึกบัญชีต่าง ๆ ให้ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน และคัดเลือกคนให้เหมาะสมกับงาน โดยเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ ยึดหลักความรับผิดชอบ ทำงานไม่ล่าช้าและมีความตรงไปตรงมา สอดคล้องกับหลักความรับผิดชอบ ที่ต้องการ ให้ตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบ และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของแสงเทียน จิตรโชติ (2560) ที่ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษาขยายโอกาส ในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี พบว่า ต้องสำรวจความถนัดและความสนใจของบุคลากร แล้วจึงมอบหมายงาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษา เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำกลยุทธ์และแผนพัฒนาการศึกษาตามความต้องการของสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการแต่งตั้งหัวหน้าระดับชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระ เป็นผู้นำในการนำบุคลากรในโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำกลยุทธ์และแผนพัฒนาการศึกษา

2. ด้านการจัดสรรงบประมาณ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาได้มีการศึกษา วิเคราะห์และตรวจสอบความชัดเจนและความถูกต้องของข้อมูลการจัดสรรงบประมาณที่สถานศึกษาได้รับจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตามของผู้ดำเนินงาน ให้มีการวิเคราะห์และตรวจสอบความชัดเจนและความถูกต้องของข้อมูลการจัดสรรงบประมาณที่สถานศึกษาได้รับ

3. ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาได้จัดทำรายงานการใช้งบประมาณประจำปีของสถานศึกษาตามรายละเอียดของโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษา โดยสามารถตรวจสอบได้จากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้น ผู้บริหารควรจัดให้มีการรายงานการใช้งบประมาณประจำปีของสถานศึกษาตามรายละเอียดของโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาร่วมกับบุคคลและหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน วางระบบการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการแต่งตั้งตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อทำการตรวจสอบความคุ้มค่า ตรวจสอบโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

5. ด้านการบริหารการเงิน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษา ได้ดำเนินการตามหลักฐานเอกสารการขอเบิกจ่ายและเป็นไปตามขั้นตอน ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด ดังนั้น ผู้บริหารควรควบคุม กำกับ ติดตาม การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของสถานศึกษาให้ปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด

6. ด้านการบริหารการบัญชี พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาได้มีการจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชีต่าง ๆ เพื่อบันทึกบัญชีเล่าย่อยตามรายการต่าง ๆ ของสถานศึกษาอย่างเป็นปัจจุบัน ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการควบคุม ดูแล ตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ การบันทึกบัญชีต่าง ๆ ให้ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

2.2 ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลและประสิทธิภาพการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

บรรณานุกรม

- กมลพรรณ พึ่งด้วง. (2560). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กรรณิการ์ พลลาภ. (2559). ปัญหาการบริหารงานการเงินและบัญชีของโรงเรียนตามความคิดเห็น
ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ปฏิบัติงานการเงิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 5 (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพ
สตรี.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้
คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎหมายกระทรวง
กำหนด หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา.
กรุงเทพฯ: ชุมชน สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กลุ่มนโยบายและแผนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร. (2564).
แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
กำแพงเพชร. กำแพงเพชร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร.
- กษมา แสนอ่อน. (2562). การประเมินความต้องการจำเป็นการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขตตรวจราชการที่ 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- ชนากานต์ คงกะพันธ์. (2558). การศึกษาการกระจายอำนาจการบริหารงานงบประมาณสู่
สถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต).
พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ชุติมา พวงทอง. (2563). แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

- ชูบุรี ม่วงกุ่ม. (2558). *การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูษภักดี (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต)*. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ดำรงค์ โตโย. (2551). *แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต)*. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ทรงพล เจริญคำ. (2563). *หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 11)*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.พ.ส.).
- ทักษิณ จันทรรัตน์บุปผา. (2554). *ความคิดเห็นที่มีต่อการแก้ปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต)*. ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ทักษิณา เหลืองทวีผล. (2551). *การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต)*. ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ทัศนีย์ ตาพิทย. (2559). *ศึกษาสภาพการดำเนินงานการบริหารการเงินตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ธัญญาลักษณ์ สิงห์แก้ว. (2559). *การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร*.
- ธัญดา ยงยศยิ่ง. (2560). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 3 (สารนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต)*. ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- นงนุช วงษ์สุวรรณ. (2553). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์*. จันทบุรี : ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- นิภาพรรณ ผิวอ่อน. (2559). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุยเหนือ อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (การศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต)*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.

- นุชรี เนียมรัตน์. (2562). การบริหารงานวิชาการของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครหาดใหญ่ (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). สงขลา:
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปธาน สุวรรณมงคล . (2558). การบริหารภาครัฐกับการสร้างธรรมาภิบาล. กรุงเทพฯ:
สถาบันพระปกเกล้า.
- ประภาพรณ รักเลี้ยง. (2557). หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- มาราณี สัสดีวงศ์. (2554). ปัญหาการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา).
ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- มาลัย อินเทพ. (2560). แนวทางการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามหลักธรรมาภิ
บาลโรงเรียนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 (สาร
นิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). เชียงราย: มหาวิทยาลัยเชียงราย.
- มุนิระห์ เจ๊ะมิง. (2559). การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนสอนศาสนา
อิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดยะลา (วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทบริหารการศึกษา). สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ระเบียบ สุวรรณมาโจ. (2562). สภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการบริหารงานงบประมาณของ
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- รักษณาลี สุริหาร. (2563). สภาพและประสิทธิผลการบริหารงบประมาณของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 (วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทบริหารการศึกษา). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- รัตติกรณ์ สุขดี. (2551). การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 3 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา).
เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

- วิยะดา โพธิ์ทะโสม. (2559). ปัจจัยควบคุมภายในที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วีระพงษ์ ก้านกิ่ง. (2560). สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุบลราชธานี.
- วิไลภรณ์ เทพมนตรี. (2559). สภาพการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียน
ประถมศึกษาขนาดใหญ่พื้นที่สูงจังหวัดเชียงราย (สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). เชียงราย:
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ศิริรัตน์ มกรพลกษ. (2559). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร
สถานศึกษากับการบริหารงานบุคคลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต).
พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ศิริวิทย์ อัครภาวิวัฒน์. (2560). การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหาร
งบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ฉะเชิงเทรา เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ราชนครินทร์.
- สรารักษ์ ศิริพงษ์. (2559). การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานงบประมาณใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2
(วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สัมมา รณิธย์. (2553). หลัก ทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). การบริหารราชการแผ่นดิน
ที่มีประสิทธิภาพและธรรมาภิบาล. วารสารเศรษฐกิจและสังคม.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). รายงานการวิเคราะห์เพื่อปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ:
สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). การบริหารการเงินใน
โรงเรียน มลรัฐออสเตรเลียใต้. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). *ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สายบัว กล้วยดี. (2556). *สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานงบประมาณของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ)*. ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สุรศักดิ์ ชัยนาง. (2550). *ปัญหาและข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานการเงินโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ)*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุภัทร ไสวรรณ. (2556). *การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานการเงินและงบประมาณของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39. (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ)*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และจรินทร์ เทศวานิช. (2550). *การวิจัยเกี่ยวกับการเงินงบประมาณโรงเรียน*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุวรรณทนา มณีเชษฐา. (2554). *การบริหารงานการเงินของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ)*. ลำปาง: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- แสงเทียน จิตรโชติ. (2560). *แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษาขยายโอกาส ในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ)*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- อุบล มีแสง. (2556). *การบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนในจังหวัดปทุมธานี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ)*. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- อาชีวะ วานิช. (2556). *ปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ)*. ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ไอพี หะยสาเม้ง. (2552). *ปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ)*. ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

ฮาชัน เจ๊ะเงาะ. (2559). ปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอ
เมืองนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส
เขต 1 (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขแบบสอบถามสภาพ และปัญหาการบริหารงาน
งบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษากำแพงเพชร

1. รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรรณศรี
อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. รองศาสตราจารย์ ดร. ฉลอง ชาตรุประชีวิน
อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
3. นายพงศกร มั่นอำ
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านไพรสวรรค์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ภาคผนวก ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์แนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลัก
ธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

1. นางจุฬาลักษณ์ ศรีเลี่ยมทอง

ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

2. นางศรีประไพ เจาะขาว

รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานงบประมาณ โรงเรียนปางศิลาทองศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

3. ดร.สุชาติ เมืองแก้ว

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนโยบายและแผน มหาวิทยาลัยนเรศวร

ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม

เรื่อง สภาพ และปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

คำชี้แจง

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพ และปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
ลักษณะเป็นการประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale)

วิภาณี เทียมจันทร์

นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ผู้วิจัยตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ☐ ตามสภาพความเป็นจริง

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

2. ตำแหน่ง

☐ ผู้บริหารสถานศึกษา

☐ ครูผู้ช่วย

☐ ครู

☐ พนักงานราชการ

☐ ครูอัตราจ้าง

3. อายุ

☐ ไม่เกิน 30 ปี

☐ 30 – 39 ปี

☐ 40 – 49 ปี

☐ 50 ปีขึ้นไป

[illegible]

[illegible]

ข้อ	รายการสภาพและปัญหา	ระดับการปฏิบัติ					ระดับปัญหา				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
28	สถานศึกษาได้มีการเงินนำส่งเงินรายได้แผ่นดินผ่านธนาคารหรือส่งส่วนราชการผู้เบิกต้นสังกัดแยกตามประเภทของเงินและมีทะเบียนคุมเงินอย่างครบถ้วน										
29	ในการโอนเงินงบประมาณของสถานศึกษา ได้มีการจัดทำเอกสารหลักฐานที่ถูกต้องและเป็นไปตามขั้นตอน ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด										
30	การเงินกันเงินไว้เบิกเหลือปีของสถานศึกษา ได้ดำเนินการก่อนสิ้นปีงบประมาณโดยปฏิบัติตามวิธีการที่ระเบียบกระทรวงการคลังกำหนด										
ด้านการบริหารการบัญชี											
31	สถานศึกษาได้มีการจัดทำบัญชีการเงินโดยบันทึกบัญชีประจำวันรายการรับหรือจ่ายเงินของสถานศึกษาอย่างครบถ้วน ตามระบบบัญชีและเป็นไปตามระเบียบที่ทางราชการกำหนด										
32	สถานศึกษาได้มีการจัดทำรายงานการสรุปรายการบันทึกบัญชีรายการรับหรือจ่ายเงินผ่านบัญชีโดยแยกประเภทเงินสด เงินฝากธนาคาร และเงินฝากคลังให้เป็นปัจจุบัน										

ข้อ	รายการสภาพและปัญหา	ระดับการปฏิบัติ					ระดับปัญหา				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
33	สถานศึกษาได้มีการตรวจสอบความถูกต้องของตัวเงินสดและเงินฝากธนาคารตามรายงานคงเหลือประจำวันอย่างสม่ำเสมอและละเอียดถี่ถ้วน										
34	สถานศึกษาได้มีการจัดทำรายงานทางการเงินประจำเดือนส่งไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นประจำทุกสิ้นเดือน										
35	สถานศึกษาได้มีการจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชีต่าง ๆ เพื่อบันทึกบัญชีเล่มย่อยตามรายการต่าง ๆ ของสถานศึกษาอย่างเป็นปัจจุบัน										

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ง ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ข้อ	สภาพ และปัญหาการบริหาร งานงบประมาณตาม หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ							
1	สถานศึกษาแต่งตั้งครูให้เป็น คณะกรรมการดำเนินงานร่วมกัน ศึกษาข้อตกลงการปฏิบัติงานและผล การดำเนินงานของสถานศึกษาที่ทำ กับเขตพื้นที่การศึกษา	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
2	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูร่วมกัน วิเคราะห์เป้าหมายและนโยบาย ทางการศึกษาตามความต้องการของ สถานศึกษาและกรอบทิศทางของ กระทรวงศึกษาธิการและสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูมีส่วน ร่วมในการจัดทำกลยุทธ์และ แผนพัฒนาการศึกษาตามความ ต้องการของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	สถานศึกษาวิเคราะห์ความสำคัญของ แผนงบประมาณ แผนงาน โครงการ ให้สอดคล้องกับนโยบายของเขตพื้นที่ การศึกษา	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้

ข้อ	สภาพ และปัญหาการบริหาร งานงบประมาณตาม หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
5	สถานศึกษาจัดทำรายละเอียดการ เสนอของบประมาณ ตามแผน งบประมาณ แผนงาน โครงการ ให้มี ความชัดเจนและสอดคล้องกับกลยุทธ์ ของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการจัดสรรงบประมาณ							
6	สถานศึกษาได้มีการศึกษา วิเคราะห์ และตรวจสอบความชัดเจนและความ ถูกต้องของข้อมูลการจัดสรร งบประมาณที่สถานศึกษาได้รับจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	สถานศึกษาได้มีการวิเคราะห์และ ตรวจสอบงบประมาณอย่างเปิดเผย ในการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจที่ ต้องดำเนินงานตามแผนงบประมาณ แผนงาน งานโครงการของ สถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	สถานศึกษาได้มีการจัดทำรายละเอียด การจัดสรรงบประมาณโดยจัดลำดับ ความสำคัญและเกิดประโยชน์สูงสุด ในการใช้งบประมาณ ตามแผนการ ปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับ วงเงินงบประมาณของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	สภาพ และปัญหาการบริหาร งานงบประมาณตาม หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
9	สถานศึกษามีการเบิกจ่ายงบประมาณประเภทต่าง ๆ ให้เป็นไปตามรายละเอียดการขออนุมัติใช้เงินตามโครงการ ตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	สถานศึกษามีการโอนเงินงบประมาณตามระเบียบขั้นตอนและวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนดเป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
11	สถานศึกษามีการอนุมัติการใช้งบประมาณของสถานศึกษาตามประเภทและรายการตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน							
12	สถานศึกษาได้จัดทำแผนการกำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้เงินและผลการดำเนินงานตามโครงการของสถานศึกษาอย่างเป็นระยะ และเป็นปัจจุบัน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	สภาพ และปัญหาการบริหาร งานงบประมาณตาม หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
13	สถานศึกษาได้จัดทำข้อสรุปผลการ กำกับ ตรวจสอบ ติดตาม การใช้จ่ายเงิน และผลการดำเนินงานตามโครงการ ของสถานศึกษาอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้ สถานศึกษาเร่งแก้ปัญหาได้ทัน สถานการณ์	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
14	สถานศึกษามีการประเมินแผนพัฒนา การศึกษาและแผนปฏิบัติการ ประจำปีของสถานศึกษาโดยสามารถ ตรวจสอบได้อย่างเปิดเผยจาก บุคลากรภายนอก	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15	สถานศึกษาได้จัดทำรายงานการใ้ งบประมาณประจำปีของสถานศึกษา ตามรายละเอียดของโครงการต่าง ๆ ของสถานศึกษา โดยสามารถ ตรวจสอบได้จากคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16	สถานศึกษาได้มีการเผยแพร่ข้อมูล สารสนเทศรายงานการใช้งบประมาณ ประจำปีของสถาน ศึกษาตาม รายละเอียดของโครงการต่าง ๆ ของ สถานศึกษา อย่างเปิดเผย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	สภาพ และปัญหาการบริหาร งานงบประมาณตาม หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
17	สถานศึกษาได้มีการรายงานผลการ ประเมินการใช้งบประมาณของ สถานศึกษาต่อคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาตามระยะเวลาที่ กำหนด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา							
18	สถานศึกษาร่วมกับบุคคลและ หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน วาง ระบบการใช้ทรัพยากรของ สถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและ เกิดประโยชน์สูงสุด	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
19	สถานศึกษาได้มีการจัดทำแผนการ ระดมทรัพยากรทางการศึกษาและ ทุนการศึกษาอย่างเปิดและเสนอต่อ คณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อ ตรวจสอบความถูกต้อง	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
20	สถานศึกษาได้มีการจัดทำแนวปฏิบัติ ในการจัดหารายได้และผลประโยชน์ ของสถานศึกษาให้เป็นไปตามขั้นตอน ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้

ข้อ	สภาพ และปัญหาการบริหาร งานงบประมาณตาม หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
21	สถานศึกษาได้มีการจัดทำทะเบียนคุม การใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาและ ทุนการศึกษาให้เป็นไปตามขั้นตอน ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
22	สถานศึกษาได้มีการเก็บรักษาเงินที่ ทรัพยากรของสถานศึกษาและ ทุนการศึกษาให้เป็นไปตามขั้นตอน ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
23	สถานศึกษาได้มีการเบิกจ่าย ทรัพยากรของสถานศึกษาและ ทุนการศึกษาให้เป็นไปตามขั้นตอน ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการบริหารการเงิน							
24	สถานศึกษา ได้ควบคุมการเบิกเงิน จากคลังของสถานศึกษา โดยยื่น หลักฐานการขอเบิกเงินทุกรายการ เบิกผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามระบบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
25	สถานศึกษามีการรับเงินนอก งบประมาณและเงินรายได้แผ่นดิน ของสถานศึกษาด้วยความซื่อตรงและ ครบถ้วน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	สภาพ และปัญหาการบริหาร งานงบประมาณตาม หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
26	สถานศึกษามีการเก็บรักษาเงินนอก งบประมาณและเงินรายได้แผ่นดิน ของสถานศึกษาอย่างรอบคอบและ ครบถ้วน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
27	การจ่ายเงินงบประมาณของ สถานศึกษา ได้ดำเนินการตาม หลักฐานเอกสารการขอเบิกจ่ายและ เป็นไปตามขั้นตอน ระเบียบและ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28	สถานศึกษาได้มีการเงินนำส่งเงิน รายได้แผ่นดินผ่านธนาคารหรือส่ง ส่วนราชการผู้เบิกต้นสังกัดแยกตาม ประเภทของเงินและมีทะเบียนคุมเงิน อย่างครบถ้วน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
29	ในการโอนเงินงบประมาณของ สถานศึกษา ได้มีการจัดทำเอกสาร หลักฐานที่ถูกต้องและเป็นไปตาม ขั้นตอน ระเบียบและกฎหมายที่ เกี่ยวข้องกำหนด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
30	การเงินกันเงินไว้เบิกเหลือมปีของ สถานศึกษา ได้ดำเนินการก่อนสิ้น ปีงบประมาณโดยปฏิบัติตามวิธีการที่ ระเบียบกระทรวงการคลังกำหนด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	สภาพ และปัญหาการบริหาร งานงบประมาณตาม หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
ด้านการบริหารการบัญชี							
31	สถานศึกษาได้มีการจัดทำบัญชี การเงินโดยบันทึกบัญชีประจำวัน รายการรับหรือจ่ายเงินของ สถานศึกษาอย่างครบถ้วน ตามระบบ บัญชีและเป็นไปตามระเบียบที่ทาง ราชการกำหนด	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
32	สถานศึกษาได้มีการจัดทำรายงานการ สรุปรายการบันทึกบัญชีรายการรับ หรือจ่ายเงินผ่านบัญชีโดยแยก ประเภทเงินสด เงินฝากธนาคาร และ เงินฝากคลังให้เป็นปัจจุบัน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
33	สถานศึกษาได้มีการตรวจสอบความ ถูกต้องของตัวเงินสดและเงินฝาก ธนาคารตามรายงานคงเหลือ ประจำวันอย่างสม่ำเสมอและละเอียด ถี่ถ้วน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
34	สถานศึกษาได้มีการจัดทำรายงาน ทางการเงินประจำเดือนส่งไปยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็น ประจำทุกสิ้นเดือน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
35	สถานศึกษาได้มีการจัดทำและจัดหา แบบพิมพ์บัญชีต่าง ๆ เพื่อบันทึก บัญชีเล่มย่อยตามรายการต่าง ๆ ของ สถานศึกษาอย่างเป็นปัจจุบัน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก จ ค่าความเชื่อมั่น (try out)

Case Processing Summary			
		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics		
Cronbach's		
Alpha	N of Items	
.974	35	

ภาคผนวก ฉ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

แบบสัมภาษณ์แนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

แบบสัมภาษณ์แนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ของนางสาววิภาณี เทียมจันทร์ นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

วัตถุประสงค์ของแบบสัมภาษณ์

เพื่อสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบสัมภาษณ์แนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

- 1.ชื่อ-สกุลผู้ให้สัมภาษณ์
- 2.ตำแหน่ง.....
- 3.หน่วยงานผู้ให้สัมภาษณ์.....
- 4.สัมภาษณ์วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
- 5.เริ่มสัมภาษณ์เวลา..... น. สิ้นสุดการสัมภาษณ์เวลา..... น.

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์แนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

1. ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ

ท่านมีแนวทางในการแก้ปัญหาการจัดให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำกลยุทธ์และแผนพัฒนาการศึกษาตามความต้องการของสถานศึกษา โดยยึดหลักความมีส่วนร่วม ได้อย่างไร

2. ด้านการจัดสรรงบประมาณ

ท่านมีแนวทางในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษา วิเคราะห์และตรวจสอบความชัดเจนและความถูกต้องของข้อมูลการจัดสรรงบประมาณที่สถานศึกษาได้รับจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยยึดหลักความโปร่งใส ได้อย่างไร

3. ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และ รายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน

ท่านมีแนวทางในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการตรวจสอบ รายงานการใช้งบประมาณประจำปีของสถานศึกษาตามรายละเอียดของโครงการต่าง ๆ จากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักความโปร่งใส ได้อย่างไร

4. ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

ท่านมีแนวทางในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับความร่วมมือกับบุคคลและหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ภายนอกสถานศึกษา ในการวางระบบการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษา โดยยึดหลักความคุ้มค่า ได้อย่างไร

.....

.....

.....

5. ด้านการบริหารการเงิน

ท่านมีแนวทางในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษา ในส่วนของการทำเอกสารหลักฐานที่ยังไม่ถูกต้องและครบถ้วนตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด โดยยึดหลักนิติธรรม ได้อย่างไร

.....

.....

.....

6. ด้านการบริหารการบัญชี

ท่านมีแนวทางในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีต่าง ๆ บัญชีเล่มย่อยตามรายการของสถานศึกษาที่ยังไม่เป็นปัจจุบัน โดยยึดหลักความรับผิดชอบ ได้อย่างไร

.....

.....

.....

****ขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์****